

SLOVENE

Političen list za slovenski narod.

Naročnino in inzerato sprejema upravništvo v Katol. Tiskarni, Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopis se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vprejemajo.

Uredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhajava enkrat, izvenredno nekdaj v praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Pe pošti prejemati:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta „ 13 „ — „
četrt „ 6 „ 50 „
mesec „ 2 „ 20 „

V pravništvu prejemati:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta „ 10 „ — „
četrt „ 5 „ — „
mesec „ 1 „ 70 „

Za pošiljanje na dom 20 h na mesec.

Štev. 77.

V Ljubljani, v soboto 5. aprila 1902.

Letnik XXX.

Leonova oporoka.

Liberalizem v državi.

»Pogubni nauki so, kakor vidite častiti bratje, iz kroga idej prodrli v zunanje življenje in v javna razmerja. Velike in mogočne države jih ne prestopajo, ker mislijo, da na ta način korakajo na čelu napredku splošne civilizacije. In kot bi javne oblasti ne imele dolžnosti, da najboljše strani pravnega življenja sprejemajo in razvijajo, mislijo celo, da so proste od dolžnosti, častiti Boga, in le prevečkrat se zgodi, da, ponasajoč se z ravnodušnostjo proti vsem veram, ono edino, ki je od Boga ustanovljena, sovražno onečajo.«

Iz tega praktičnega brezboštva je morala izvirati popolna zmeda moralnega reda; saj je vendar vera podlaga pravičnosti in pravne poštenosti. Ko so raztrgane vezi, ki vežejo človeka na Boga, absolutnega in vesoljnega postavodajalca in sodnika, ostane samo še neki zunanji videz čisto državljanske, ali kakor pravijo, »neodvisne« pravnosti, katera, ne oziraje se na večnost in na božje postave, nujno privaja do zadnje usodne posledice, da človek samega sebe postavi za zakon. Nezmožen, da bi se na perotih krščanskega upanja povzdignil do nebeških dobrot, išče samo še zemeljskega užitka v zabavah in ugodnostih življenja, hrepeni le po razveseljevanju, hlepi za bogastvom, koprni po hitrem in neprimernem dobičku, služi svojim strastem tudi v prepovedanih stvareh, — in na zadnje zaničuje postave in javno oblast. Tako nastane pravna razbrzdanost, ki ima za posledico pravi propad civilizacije.

Ali morda pretiravamo žalostne posledice te nesrečne zmede? A resnično življenje, ki ga vsak lahko z rokami otipa, žal potrjuje naše besede, in če se kmalu razmere ne zboljšajo, se bodo res omajali temelji državne skupnosti, ker se podirajo celo najvišja načela prava in večnega pravnega zakona. Vsi deli družabnega telesa trpe vsled tega, začeni pri rodbini. Kajti neverna država, ne oziraje se na bistveni namen in meje svoje oblasti, je začela skruniti

zakonsko zvezo, ker jej jemlje verski značaj; kolikor je mogla, je posegla v naravno pravico starišev do vzgoje njihovih otrok in je na več krajih izpodkopala trajnost zakonske zveze s tem, da je s postavo priznala svobodo nesrečni ločitvi zakonov.

Sveti oče očita potem liberalnim državljanom, da se hlinijo nebrzdanim željam množic in dajejo svobodo ljudskim strastem, če tudi motijo mirno delovanje državljanov; a pri tem mislijo na to, da v skrajnih slučajih s krvavim nasiljem potlačijo vstanke. Ker države med seboj ne priznavajo krščanskih načel, pa raste med njimi zavist in nasilje, iz česar izvira neizmerni militarizem, in oboroženi mir, ki je v marsičem enak neprestani vojski.

Socialna demokracija in anarhizem.

„Žalostna pravna zmeda je bila seme, iz katerega so nastali v nižjih slojih nemiri, beda in upornost. Odtod neredi in razburjanja, začetek hujših viharjev. Bedno stanje velikega dela nižjega ljudstva zahteva nujno, da se zboljša, a zdaj ga čudovito izkoriščajo spretni agitatorji, posebno socialistične stranke, ki z nespametnimi obljubami prihajajo med ljudstvo, da med njim izvršujejo svoje brezbožne namene.

Ker pa, kdor je enkrat začel padati zviška, mora priti do tal, zato je logika razvoja kot maščevalka načel vzgojila pravo zločinsko družbo, ljudi zdivjanih nagonov, ki so takoj s svojimi prvimi dejanji zbudili grozo in strah... Kdo bi se mogel obraniti zone sočutja in razburjenosti, kdor je v zadnjih letih videl, kako so napadali in morili vladarje in vladarice, poglavarje mogočnih republik, — in sicer iz tega edinega uzroka, ker so bili nositelji najvišje avtoritete.

Proti tolikemu zlu in proti nevarnostim, ki groze družbi, je naša dolžnost, da iznova vse ljudi, ki so blage volje, in posebno one, ki so višjega stanu, pozivljamo, naj premišljajo o zdravilih in jih začno uporabljati hitro in z odločno previdnostjo.

V tem oziru je najnujnejše, da premislimo lastnost in vrednost teh zdravil.

Liberalna „svoboda.“

Slišali smo že, kako so do neba povzdigovali dobrote svobode in jo hvalili kot glavno zdravilo, kot neprekosljivo orodje delavnega miru in blagostanja. A dejstva so nas poučila, da je svoboda nezmožna za to. Gospodarski nered, stanovski boji se vnamajo na vseh straneh, in od mirnega državljanstva življenja se ne vidijo niti začetki. Nasprotno vsakdo lahko spozna, da svoboda tako umevana, kakor jo umevajo zdaj, ko jo dajejo brez razločka vsem: resnici in zmoti, dobremu in slabemu, ni rodila drugega kakor ponižanje vsega, kar je plemenito, sveto, vzvišeno, in je pot pripravljala zločinstvu, samoumoru in vsem izbruhom najnižjih strasti.

Liberalno šolstvo.

Trdili so tudi, da bo izpolnjenje ljudskošolskega pouka množice naredilo izobražene in prosvetljene, in s tem bodo baje dovolj zavarovane proti škodljivim uplivom ter bodo ostale v mejah pravosti in poštenosti. A neizprosna istina nas vsak dan poučuje nasprotno, in dovolj izkušamo, kam dovaja pouk, ki ni urejen po načelih prave verske vzgoje.

Mjadi, neizkušeni ljudje, polni kipečih strasti, postanejo žrtve slabih načel, posebno onih, katera brez prestanka razširja uprav brezstidno časopisje. Ta načela kvirajo pamet in voljo in goje onega duha prevzetnosti in upornosti, ki tolikokrat kali mir po rodbinah in mestih.

Liberalna znanost.

Potem so stavili visoke nade v napredno naraščanje znanosti, in res je videlo minulo stoletje velike, nepričakovane, čudovite vednostne napredke. Ali so pa tudi prinesli ono množino pravno prerajajočih sadov, katerih so mnogi želili in pričakovali?

Da ne govorimo še enkrat o bedi ljudstva, — ali ne zadostuje en pogled, da se vidi, kako tlačir srca neka splošna, težko izrazljiva žalost in kako leži v dušah neko globoko koprnenje? Človek vlada materiji, a ta mu ni mogla dati, česar sama nima, in najvišjih vprašanj, ki se nanašajo na nje-

gove najvišje interese, človeška znanost ni rešila. Žeja po resnici, po kreposti, po večnosti ni ugašena, in zemlja, obogačena z zakladi in sladkostmi, in življenje polno udobnosti — vse to ni moglo zboljšati slabega pravnega stanja.

Nato kliče z ginjačimi besedami svet oče vse narode, naj se povrnejo k cerkveni nauku in življenju, ter začne potem zavračati napade, s katerimi novodobni odpadniki izkušajo odvrgniti duhove od katoliške cerkve. Tu podajemo poglavitne.

(Dalje prihodajšč.)

Takozvanemu „Slov. Narodu“ v spomin.

Listič, ki si z brezstidnostjo nadeva ime poštenega naroda, drgnil se je že ope- tovano ob mojo osebo. Molčal sem vedno, ker je dobro, varovati se takega lista.

A tudi potrpežljivost ima svojo mejo. Vedno molčanje znalo bi pri nekaterih manj samostojno mislečih roditi napačne misli.

V 69. svoji številki poroča »Narod« o tiskovnih pravdah gg. Melhiorja Zorko, Ig. Šalehar, dr. Evg. Lampeta in »Obrambnega društva«, katere sem imel jaz čast zastopati proti Ante Begu.

To je pač že popolnoma naravno pri »Narodu«, da zlorablja tudi to obravnavo, da dejstva zavija, njemu neugodne okoliščine zamolčuje in zopet prav grdo laže in sramoti g. dr. Evg. Lampeta, zraven si pa še mene privošč.

Kar se tiče sramotenja g. dr. Evgena Lampe, bode ta svoj čas zadoščenje dobil na pristojnem mestu. Omeniti pa vendar moram, da na strani g. dr. Lampeta o kaki blamaži govora ne more biti, ker nam je vsem pač dobro znano, da je pravdanje dostikrat podobno igri s kockami, da prav mnogokrat tri instance ne sodijo enako. Kar toraj prvi sodnik izreče, ni vedno mero- dajno, osobito ako je v svojih pravnih menjenjih omahljiv.

Sicer je pa toženi sam po svojem zastopniku pri obravnavi vso drugo struno napel, kakor potem v »N.« Pri obravnavi

LISTEK.

Reformatorji.

(Razmotrivanja liberalca z dežele.)

Katoliška cerkev mora biti res skozi in skozi reformacije potrebna. Kar piše naš »Slov. Narod« v tem oziru, je res čudovito. Dobro je le, da ne hodim v cerkev. Župnik se sicer jezi, ali iz »Slov. Naroda«, ki je vendar list za inteligenco, vidim, da imam jaz prav, ne župnik. Kaj bom hodil v cerkev, ki je tako potrebna preosnove, in jaz sem o tej potrebi prepričan. Ako bi hodil v cerkev, bi s tem kazal, da se strinjam s cerkvijo, kakoršna je. To bi se pa reklo, odobravati napake, katere hočemo mi, reformatorji katoliške cerkve, temeljito odpraviti.

To bode reformacija! Luther naj se skrrije! Samo da bi že kmalu začeli. Toliko piše glasilo naše inteligence, a začne nihče ne.

Ali seveda, vprašanje je, kako začeti? Katoličani smo, to vedno povdarjamo, celo zvesti in ljubeči sinovi katol. cerkve da smo, pravimo v enomer. Kako začeti torej? Naši listi sedaj samo kriče, da treba cerkev

reformirati, ali tega nam ne povedo, kako. To me precej jezi, ker črni klerikalni bo- dejo lahko dejali, da hočemo s samim kli- cem po reformaciji samo omajati cerkev. Toda, kaj je nezdravega na cerkvi in veri, to so naši listi itak že poudarjali nebrojno- krat. Ako natanko pomislim, potem so naši liberalni listi zabavljali vže večkrat čez za- kramente. Tudi so se norčevali iz papeža, škofov in duhovnov. Pisali so, da je vsaka vera dobra in vsaka prava. Tudi o bivanju osebnega Boga so vzbujali dvome.

Podlago za reformacijo torej imamo. Vse to odpraviti, potlej bo vera očiščena. Strašno bo čista, ker jo sploh nikjer več ne bode. Toda zvesti sinovi katol. cerkve pa smo mi liberalci, to se samo ob sebi razume. Očistiti naj se da, pa bomo z navdušenjem ozaanjali njene resnice, če jih še kaj ostane potlej.

Sedaj pa, kakor so stvari, nam žal ne preostaja drugega, nego zahtevati reforma- cije. Kedo bo naš Luther, kedo Zwingli, kedo Calvin? Velikih mož se nam ne manjka, vsi liberalci smo veliki možje, bodi si v politiki, bodisi v književnosti, bodisi v umetnosti, vse veliko, priznano, zakaj bi to- rej v reformaciji ne bili veliki? Cerkvene reči itak vsi izvrstno umemo. O cerkvi ve

vsak temeljito govoriti, kar nas je liberal- cev, in vsak zna povedati, da treba refor- macije in da je cerkev, kakoršna je sedaj, nepopolna, da mora z modernim naziranjem spraviti se na kakoršen koli si bodi način v soglasje. Brezdvomno je torej, da bomo veliki reformatorji, kedar začnemo reformi- rati. Takrat, župniče, se me boj! Jaz ti bom navil uro! Maša, spoved, obredi itd., to bomo vse odpravili, vse bode požrla reformacija. Takrat bode veljala moja beseda v cerkvi, ne tvoja, in pridigoval bom jaz, ne ti. Du- hovni nam bodo poljubljali roke, mi pa bo- demo njihovi gospodje. In ko zamre zadnji duhoven, takrat bo reformacija dovršena in končana. Takrat zavlada naša vera brez vseh mej nad človeštvom, katero bo srečno, tako srečno.

Toda vprašati se vendar moram, kaj bo potem delalo človeštvo? Nad sabo ne bode poznal človek nobenega gospodarja in po- tem bode seveda počel, kar bode hotel. Morda pa le nismo na pravi poti.

Potem pa se tudi spominjam, da sem svoje dni v soli slišal, da je cerkvi obljub- ljeno, da je moči pekla ne bodo premagale. Takrat še nisem vedel, kaj so te moči pekla.

Prešernova izpričevala.

Dobili smo v roke zanimivo zbirko Prešernovih šolskih izpričeval, katera so last gosposičen L o ž a r j e v i h v Vipavi. Dijak C. nam jih je izročil, da o njih sporočimo svojim čitateljem.

Poleg enega izpričevala Jožefa Prešerna, ki je l. 1818 študiral na ljubljanski gimna- ziji prvi gramatikalni razred, in ki si je pri- boril poleg dveh »prim« štiri »eminence«, je tu 6 izpričeval Jurija Prešerna, ki je bil v prvem gramatikalnem razredu l. 1821 ter je študiral tako, da je dobival »prime« in se večkrat povspel tudi do »eminence«. Leta 1828. je dobil izpričevalo, da je »jako pridno« obiskoval na ljubljanskem liceju »splošno svetovno zgodovino srednjega in novega veka«.

Zdaj pa pride na vrsto naš pesnik France Prešern. Ime je pisano ve- činoma »Prešern«, trikrat pa »Pre- schern«. Izpričeval je petnajst.

Prvo iz l. 1817 nam poroča, da je v četrti »gramatiki« ime Prešern same emi- nence v vseh predmetih. Ravnatelj je bil Francišek Hladnik, profesor pa Jurij Dolar.

25. marca l. 1820. mu izpričujejo rav-

govoril je ponižno o tem, da je bil menenja, da popravki ne odgovarjajo zakonu in da jih radi tega ni ponatisnil. Nič pa ni vedel povedati o blamaži ali o kakem homeričnem smehu.

Pred kratkim je isti listič poročal o neki drugi enaki pravdi ter ravno tako zasramoval g. dr. Evg. Lampeta trdeč, da se je blamiral. Povedal pa ni, da je zagovornik obtoženega liberalnega lista pri obravnavi sam priznal, da se po zakonu in po sedanjih praksi mora njegov klient kaznovati, proseč ob enem, da se naj upelje nova praksa; povedal tudi ni, da se je potem sodba res po taki novi praksi razglasila...

No neke vrste ljudje imajo pač več sreče ko pameti...

Ako se popravki, katere dobiva »N.«, res smejo s takim homeričnim smehom, kakoršnega pozna »N.«, v koš metati, in ako delajo res le blamažo popravljalcem, odkod ona prikazen »N.«, katero je pred kratkim razkril sedanjí »odgovorni« g. dr. Tavčar? Saj je namreč vsem znano, da je zato prevzel on odgovornost za »N.«, da mu ne bo treba sprejemati popravkov; radi imunitete ga skoraj ni mogoče sodno k temu siliti. Neresnično pisati znajo; če se je pa treba zagovarjati, potem pa iščejo — imunitete. Junaki pa, junaki!

Kar »N.« v zgoraj omenjenem članku glede mojega zastopanja poroča, je vse neresnično, zavito in očitno naperjeno na to, da bi zasramoval s tem g. dr. Lampeta in mene. Dotični poročevalec je ali tako glupast, da sodnim obravnavam ne more slediti, ali pa nalašč neresnično poroča; mogoče je pa, da on pošteno poroča, da pa drugi faktorji pri »N.« pošteno poročilo po svoje prestrojijo.

Na druge budalosti tega poročila se niti ne oziram, le glede predloga omenim, da sem predlagal utemeljeno strogo kazen po § 21. tis. zak. odst. 1. in pa to, kar določa isti paragraf v 2. odstavku.

»N.« je že opetovano tako neresnično poročal. Osebito podtikal mi je povodom zadnje porotne obravnave v znani tiskovni pravdi ženskega telovadnega društva in drugih proti g. Rakovcu in gosp. šefredakterju »Slovenca«, da sem govoril nekaj, s čimur bi bil žalil članice ženskega telovadnega društva in svojega klienta g. dr. Lampeta. Dasiravno sem prosil »N.«, da napačno poročilo lojalno popravi, s etoni zgodilo, iz česar moram sklepati, da je bilo poročilo nalašč zlagano, ker sicer ne bi bilo povoda, da se pomotoma napačno poročilo ne bi popravilo.

Namen takega pisarjenja in sramotjenja je očitno. Upajo ostrašiti in tako strahopetce na svojo stran pridobiti, ali ljudstvo vsaj zbegati. Morda se jim to posreči pri nesamostojnih značajih, a če mislijo, da pomaga to pri vsakem in da je to stalen remedij za njihove namene, se zelo varajo, in se le čudim, da more sploh izobražen človek biti tako zaslepljen, da ne vidi, da si s takim načinom bojevanja tla izpodkapa. Enakega načina bojevanja se morda ne najde na cellem svetu. Zato, ker svoj poklic vestno oprav-

ljam, me grde in sramoté. In to je tem bolj nečuvno, ker vodi »N.« odvetnik, torej oseba, ki bi morala prav posebno varovati »decorum« mojega in svojega stanu.

Pri vsej tej čudoviti taktiki liberalnih bojnikov veseli me le eno, da ne poznam niti enega, ki bi odobral grdo pisarjenje »N.« Imam namreč tudi med onimi, ki se prištevajo k liberalni stranki, precej prijateljev, a nikdar nisem še nobenega slišal, da bi bil zadovoljen s taktiko »Nar.«

Prišedši iz Štajerske v Ljubljano nisem poznal političnega boja na Kranjskem in prigrdilo se je, da sem na prošnjo svojih prijateljev volil na liberalni strani. Uvidel sem pa kmalo iz lastne izkušnje, da se pri tej stranki ne gre za stvar, marveč za osebe. Naravno je, da sem se z gnevom od nje obrnil. Upam, da se je na ta način mnogo drugih spreobrnilo, in da se jih še bo. — Kolikor ostudneje toraj piše »N.«, tembolje je za našo sveto stvar.

Dasiravno sem le opetovano nečuvno izživan spisal te vrstice, prepričan sem, da se bo »N.« strahovito maščeval nad menoj, da bo nanizal vse svoje duhovite in neduhovite, smešne in nesmešne, debele in suhe, kratke in dolge, visoke in nizke epiteta, primke, psovke itd. ter me z njimi počastil. To sklepam iz tega, ker se je »N.« dosedaj lotil tudi najzaslužnejših in vzvišenih oseb in bo storil to pri meni tem lažje, ker si ne štejem v čast nobenih drugih posebnih zaslug, kakor da vestno izpolnujem svoj poklic.

Če se motim, me bo veselilo; če se pa ne motim, povem pa »N.« že vnaprej, da se za vse njegovo godrnjanje, brečnanje, tuljenje itd. ne bom brigal, in da mu ne bom odgovarjal po časopisih.

Ubogi slovenski rod, kako dolgo boš še trpel, da Tvoje častno ime zlorablja časopis, ki je imel prvotno najidealnejše namene, kaj porečejo ustanovitelji nekdanjega »Slov. Naroda«!

Dr. Fran Poček.

Baron Morsey o Celju.

Na zadnjem občnem zboru katoliškega kmečkega društva za srednje in gorenje Štajersko, o katerem smo že poročali, je govoril med drugimi tudi posl. bar. Morsey, ki je posebno o zadevi celjske gimnazije, v kateri ni potegnil s krutimi sovragi slovenskega naroda, predmet silovitim napadom.

Med drugim je govoril ta mož tudi o Celju in v tej zadevi rekel tudi sledeče: »Nemci groze prav po nepotrebnem s silovito opozicijo ali obstrukcijo, mesto da bi ostali popolnoma mirni. Igra se zelo nevarna igra. Delavnost parlamenta je zopet v veliki nevarnosti. Kar se tiče naše stranke, ozira se ta le na svoje stare tradicije in načela. Od nemško-nacionalne in liberalne strani se se sicer zahteva, da stopimo mi na njihovo stran in se složno bojimo proti Slovanom, toda tako povabilo moram o kratkomalo odkloniti. Kar smo v zadnjih letih dobrega izposlovali, dosegli smo to le s pomočjo in v sporazumu z desnico. Od strani levičarjev bi za svojo uslugo dobili le — psovke. Velika večina avstrijskega prebivalstva

mis conformes«, kar mu je tudi Dagarin dal. Kar se tiče lokacije, izvemo le iz l. 1817, da je v 4. gramatikalnem razredu bil med odličnjaki drugi.

Zdaj pa pridemo na Dunaj. Dne 4. marca l. 1822. je dobil kot filozof III. leta od rektorja Wilde in profesorja Mikoscha prvi red iz avstrijske zgodovine, 31. marca 1822 od prof. Steina prvi red iz »znanosti, ki so potrebne za govornišvo« (»institutiones practicae ad eloquentiam«). Do sem so izpričevala latinska. Nadaljna tri so nemška. 20. avg. l. 1825. mu izpričuje prof. pl. Scheidlein, da je pridno obiskoval predavanja iz avstrijskega zasebnega prava, in mu je dal odlični red.

Dne 24. avgusta 1826. je pa dobil od rektorja Grinta (?) izpričevalo, da je končal na dunajski univerzi predpisane študije iz pravnih in političnih znanosti. Slede vsi predmeti. Izmed teh ima v desetih predmetih odlični red, v petih pa prvi red.

je nemška. Natose mora naš centrum vedno ozirati«.

Kajpada ga bodo »prijatelji« iznova proglasili za »izdajico nemškega naroda«.

Schückerjeva izjava glede Celja.

Poslanec dr. Schücker je sicer tudi med onimi levičarskimi politiki, ki ne morejo preboleti znanega celjskega udarca, vendar pa kaže njegova najnovejša izjava, da stopa mnogo bolj previdno, kakor drugi germanski kričači. Mož v prvi vrsti zelo resno svari pred obstrukcijo ali brezmiselno opozicijo ter pravi, da se Italijanom, nemškim katolikom in Poljakom nikakor ne sme zameriti, da so glasovali proti Stürgkhovi resoluciji, ker so od levičarske strani neprestano leteli nanje najsurovejše psovke in napadi. Konečno pravi Schücker, da bi ne bilo umestno strmoglaviti Koerberjevega ministerstva, ker bi potem prišel na krmilo brezdomno desnici bližje stoječi kabinet. Nasprotno pa svetuje, naj se levica skuša okrepiti na ta način, da pridobi na svojo stran Italijane in socialne demokrate in s tem zagotovi večino.

† Poslanec Hořica.

Včeraj smo javili vest, da je umrl v Marzeltu, kamor se je podal iz zdravstvenih ozirov, mladočeski zastopnik mest. okraja Příbram v državnem zboru, poslanec Ignacij Hořica. Rojen je bil pokojnik v Brnu 28. julija 1859, dovršil ondoto realko ter pohajal potem nekaj let kadetno šolo v Brnu in Trstu. Leta 1884 je kot poročnik stopil v armado. Še v tistem letu pa je odločil vojaško suknjo ter se posvetil častnikarstvu na Češkem. Sodeloval je tudi pri »Nar. Listih«. Tedaj je pričel tudi že s pisateljevanjem. V marcu 1897 je prišel v državni zbor. Dne 6. maja istega leta se je bil z Wolfom. Bila sta oba ranjena. Udeleževal se je kajpada tudi znane obstrukcije v novembru 1897, kakor tudi v noči 8. junija 1900. Ko je pa v januariju 1901 prišel zopet v drž. zbor, pridružil se je zmernejemu krilu mladočeskega kluba. Izredno je bil Hořica vnet za solidarnost vseh slovenskih strank in obnove stare desnice. Mnogo se je trudil za doseg miru mej Cehi in Poljaki v Šleziji. Kot govornik v parlamentu je zadnjič nastopil pri razpravi o proračunu za domobransko ministerstvo. Bil je odkritega značaja in vsled tega najprihujljenejši češki poslanec. Poročen je bil s heroino češkega narodnega gledišča gospo Marijo Lauda. Bolehal je že dalj časa za srčno napako. Da je bil Hořica izboren pisatelj in prijatelj Slovencev, smo omenili že včeraj.

Posvetovanje levičarjev.

V ponedeljek popoldne ob 5. uri se snidejo na Dunaju načelniki levičarskih klubov, da se dogovore o skupni akciji v zadevi celjske afere. Pri tem posvetovanju bo, kakor znano, dr. Derschatta v ime nemške ljudske stranke formuliral one zahteve, ki se stavijo ministerskemu predsedniku Koerberju kot odškodnina za celjski poraz, ki so ga pa povzročili levičarji sami. Vsebinska tehtava se ni znana, vendar se v obče sodi, da bodo nemški prvaki v prvi vrsti zahtevali od Koerberja, da zastavi vse sile v svrhu izvedbe Stürgkhove resolucije.

Dne 14. marca 1828. je dobil od barona Dubskega, c. kr. komornika in majorja, izpričevalo, da je »gospod František Prešern, kandidat juridičnega doktorskega dostojanstva, rojen v Rodnah na Iliriju, bil vedno moralnega življenja, in da je izražal taka načela, ki so vredna poštenega moža«.

Zadnje izpričevalo je z dné 27. avgusta l. 1832. Gimnazijski ravnatelj František Hladnik v Ljubljani mu je dal izpričevalo čez vse njegove gimnazijske študije v Ljubljani. Iz tega pregleda vidimo, da je Prešern vstopil v prvi gimnazijski razred v Ljubljani l. 1814. in da je končal drugi humanitarni razred tu leta 1819.

Ta izpričevala so, kot smo rekli, last rodbine Ložarjeve v Vpavi. Hranil jih je pokojni dr. Gregor Ložar. Kako so prišla v njegovo last, ne vem. Morda jih je dobil po smrti pri prodaji, ali mu jih je Prešern sam izročil, ali jih je dobil od sorodnikov? Vsekako lep spominček v tej rodbini.

E. L.

Nemiri na črnogorsko-srbski meji.

Položaj na balkanskem polotoku postaja z vsakim dnevom resnejši in zdi se, da so v uporui vsi balkanski rodovi. Z vseh strani dohajajo poročila o krvavih spopadih mej prebivalstvom in posamnimi vstaskimi četami oziroma vojaki, in nikakor ni čudo, če obračajo državniki nekaterih velesil vso svojo pozornost na Balkan. Posebno naša monarhija in Rusija gledata z nekako skrbjo na te najnovejše pojave in tudi Italijanom dajo ti mnogo misliti, kajpada iz povsem drugih razlogov.

Poleg homatij v Makedoniji in Albaniji se pojavljajo sedaj še resni nemiri na črnogorsko-srbski meji. Najnovejša poročila javljajo, da je prišlo blizu Kolašina ob črnogorski meji do krvavih spopadov mej srbskimi vstaskimi četami in Arnavti. Vsa znamenja kažejo, da se v Sandšaku in Novem Bazaru pripravljajo resni upori in vstaja. Poročila pravijo, da so se Črnogorci in Srbi zarotili proti mohamedanskim Arnavtom, ki so neki v veliki nevarnosti. Iz Srbije, pa tudi iz Crnogore se zalagajo vstaske tolpe z orožjem in streljivom. Mohamedanci, trdijo poročila, so bili izpočetka mirni, a izzvani vsled silnega nastopa združenih in oboroženih tolp so stopili iz rezerve in naskočili usiljivo. Prišlo je do resnega boja, ki se je potem naglo širil od vasi do vasi. V včerajšnji brzjavki se glasi mej drugim, da je storila turška vlada že vse potrebne korake, da zaduši upor in brani kristijane. Toda, kdor ve, kako izborna varstvo uživajo kristijani pod turško vlado, se mu zdi poslednja trditev kakor basen o volku in ovci. Saj se že iz poročil, ki jih turška oblastva pošiljajo v svet, vidi, da so kristijani napadli »mirne« Mohamedane.

Vendar je pa nade, da se iz teh pojavov ne izčrpi prava meščanska vojska v cellem vilajetu Kosovo, če bota resno nastopili Rusija in naša monarhija. No, prva je že velela Turčiji, naj v kali zatre upor, ki se preti razširiti mej Ipekem, Mitrovico, Prizrendom in Pristinom. Vsed tega pritiska je iz Carigrada že došlo povelje, naj se čim najpreje odpošljejo vojne čete na nevarne kraje, da se prepreči nadalnje prodiranje srbskih čet. Tudi Avstro-Ogrska bo brzkone opozorila Srbijo, naj skrbno varuje svoje meje in prepreči prestop oboroženih čet.

Liberalci in nova španska vlada.

Z reformo Sagastovega kabineta so razni liberalni listi silno nezadovoljni. Pričakovali so, posebno »Frankf. Zeitung«, da se kabinet preosnuje v demokratiškem ter verskim redovom še bolj sovražnem smislu, a varali so se. Iz kabineta se je moral umakniti najbolj zagrizeni liberalci, bivši naučni minister Gonzales, z njim je pa šel tudi fin. minister Urzaiz, ki sta oba uživala popolno zaupanje liberalcev. Veselili so se sicer vstopa Moretovega v preosnovani kabinet. Toda tudi v njem so se silno varali. To dokazuje njegov govor dne 17. januarija, ki ga je govoril kot zborniški predsednik. Rekel je mej drugim: »Razpor z Rimom je povzročil edino le nesrečni Gonzalesov dekret. Zaman je bil ves moj trud, da bi preprečil njega objavljenje. In konečno se dekret, ki je povzročil toliko škodo, vendarle ne bo izvršil«. Da tudi s starim Sagasto niso več zadovoljni, se umeje samo ob sebi, ker ni več zmožen za akcijo, kakoršno žele izvesti liberalci.

Z južno afriškega bojišča.

Iz Bruslja dohaja zopet poročilo o veliki burski zmagi pri Lichtenbergu. Angleže sta porazila burska generala Delarey in Kemp, pomagal jima je brčkone tudi Botha. Število ubitih in ranjenih cenijo na 400. Obenem se poroča, da prodira Botha proti Natalu in da so ondote angleške posadke v resni nevarnosti.

O mirovnih pogajanjih se javlja iz istega vira, da je stavil Kitchener Schalk-Burgerju veliko ugodnejše pogoje nego lansko leto Bothi. Zagotavlja mej drugim neko notranjo avtonomijo ter popolno amnestijo Afrikandov. Kajpada burski voditelji še niso zadovoljni s temi pogoji, marveč zahtevajo popolno samostojnost in samostojno državno vlado.

natelj Matej Ravnikar in profesor Jurij Pavšek, da je »pridno« obiskoval na ljubljanskem liceju predavanja iz teoretičnega modroslovja in dobil red »eminenter primam«. 21. marca istega leta je dobil od prof. Janeza Kersnika izpričevalo, da je »jako pridno« študiral »čisto matematiko« in dobil tudi »prvo eminenco«. 27. marca 1820 mu je dal isti red profesor Elija Rebich iz »grškega jezika«, 23. marca l. 1820 isti red prof. Fr. Richter iz občne zgodovine, 20. marca ga hvali v spričevalu katehet Jožef Dagarin, da je pridno, in mu je »Eminenco« iz verouka zapisal z velikimi, krepkimi črkami.

31. avgusta l. 1821. mu je dal Jurij Pavšek najboljši red iz praktičnega modroslovja, 24. avg. i. l. Richter iz občne zgodovine, 23. avg. zopet Jož. Dagarin veliko »Eminenco« iz verouka.

Kar se tiče zadržanja je dobival iz početka izpričevalo, da so njegovi »morese« »conformes«, pozneje so pa postali »impri-

Kitchener pa ve poročati o neki angleški zragi, ki jo je izvojeval 31. m. m. Walter Kitchener v zahodnem delu Transvala, ki pa ne more biti posebno sijajna, ker je tako dolgo čakal s poročilom. Po tem poročilu je angleški oddelček nekaj časa sledil buraki armadi, ki je štela 1500 mož in sta jo vodila Delarey in Kemp. Ko pa so Angleži ugledali nasprotnika, so se naglo zavarovali z nasipi. Pozneje je pa vendarle prišlo do večjega boja. Napadli so Buri, ki so imeli velike izgube in so se umaknili proti severozahodu in jugu. A tudi angleške izgube so velike. En oddelček se je tako dolgo boril, dokler niso popadali vsi možje. — Mogoče je ta zmagica identična z ono, o kateri poročajo iz Bruslja. Kajpada take zmage Angleži ne morejo biti veseli.

Iz brzojavk.

Cecil Rhodesova oporo. Svoje na 12—15 milijonov funtov cenjeno premoženje je zapustil Rhodes Angliji z določbo, da se s tem denarjem vzgojuje mladina v duhu imperialne politike. Ustanoviti se morajo po vsej Angliji instituti in visoke šole. Izvrševalci oporoke so mej drugimi lorda Rosebery in Grey, Rhodesov tovariš Beit, dr. Jameson in dr. — Mladodružna strankarska organizacija osrednjemu vodstvu ni popolno všeč. Pri sedanjih pripravah za bližnje deželno-zborske volitve je po poročilu „Plinskega Obzora“ strankino vodstvo uvidelo, da se nahajajo v takozvanih petakarskih skupinah somišljeniki drugih strank ali pa so nepopolnjeni mesta v pododborih in zaupnikov. — Za nemškega ministra se ogreva sedaj tudi posl. dr. Kienmann, ki se strinja s Schönererjem, da dotičnik ne sme biti obenem poslanec, pripominja pa, da bi prej lahko odložil poslaniški mandat. Kdove, če je mož pri tem mislil na kako gotovo osebo? — Deželni zbori se snidejo po najnovejših vestih še-le začetkoma junija. — Obstrukcija v tirolskem deželnem zboru. Med poslanci Kathreinom, Tambossi, Malfatti in Conci se je vršil pogovor v zadevi avtonomiješkega vprašanja oziroma o tem, kako bi se odvrnila preteča obstrukcija v tirolskem dež. zboru. Laški poslanci so izjavili, da ostanejo zvesti programu, na katerega so bili voljeni. — Odstop Waldeck Rousseaua. Francoski min. predsednik Waldeck Rousseau namerava še pred novimi volitvami v francosko zbornico s svojim ministerstvom odstopiti. Liberalni listi pravijo, da hoče tako pokazati nevtrality ministerstva pred volitvami, skoro gotovo je pa kaj drugega zadaj. — Umira na Dunaju bivši drž. poslanec Kaltenegger. — Pogreb Cecil Rhodesa se je 3. t. m. vršil v Capstadtu. — Kongres Albancev se bo vršil 13. t. m. v Neapolju. Ustanovila se bo zveza vseh Albancev. Pojavil se je tudi neki princ Juan d' Aladro y Perez Valasco, ki se ponuja, da bi zasedel prestol, ako bi se ustanovilo albansko kraljestvo. Kongres bo to »ponudbo« odklonil, ker v Neapolju žive še potomci Skanderbergovi. — Pouk nemškega jezika. Listi poročajo, da se bo v šolah Severne Amerike vpeljal oblatni pouk nemškega jezika. — Ruska vlada proti katoliškofu Zwierowiczu. Ruska vlada je poslala v prognanstvo škofa v Vilni, ker je katoliški stariš naročil, da ne smejo pošiljati svojih otrok v pravoslavne šole in ker se ni hotel svojevoljno odpovedati škofiji, vključno temu, da se mu je zagotovila popolna plača. Odposlali so ga v Twer in mu zmanjšali dohodek na 1200 rubljev. — Kršč. socialna zveza v državnem zboru se v ponedeljek posvetoje o celjski zadevi ter o načinu, kako bi se poravnal spor med kršč. socialisti in konservativci.

Književnost in umetnost.

O pouku slovenskega jezika.

Njega dosedanje smeri in bodoča naloga. Spisal Fr. Ilešič, c. kr. profesor. Na svetlo dala »Slovenska šolska Matica« v Ljubljani. Natisnil A. Slatnar v Kamniku. 1902. — Ta knjiga, ki se bavi natančno s poukom slovenskega jezika na ljudsko in srednje šolstvo, glede na prošlost in sedanjo prakso, podaja učiteljem in sestavljavcem

učnih knjig nasvete za prihodnost in za primernejšo uredbo beril, čitanja in slovnikaškega pouka. Spisana je z veliko natančnostjo in podaja res veliko množico dobrega gradiva. Splošno se mora dati pač pisatelju prav v večini njegovih trditvev, a pri nekaterih je nekoliko zašel. Tako na primer mu ne moremo pritrditi, ko zahteva: »Na mestu stare slovenskega jezika mora stopiti srbohrvaščina«. In sicer hoče, da se že v ljudski šoli začne s poukom srbohrvaščine. Pri vsej naklonjenosti, ki jo imamo do hrvaškega slovstva in jezika, se pa vendar ne moremo odločiti, da bi mu žrtvovali pouk v staroslovensčini. Nase trdno mnenje je, da mora pouk v staroslovensčini ostati kot naravna in zgodovinska podlaga nadaljnjemu studiju slovenskih jezikov. Iz pouka staroslovenskega mora dobiti učenec ono podlago, oni splošni pojem o enotnosti slovanskih jezikov, ki mu je potreben, da se more učiti potem vsakega drugega slovanskega jezika. Zakaj bi se ravno mi samo hrvaščine učili? Ali dobi učenec iz tega, da se uči najbližjega mu slovanskega narečja, ono splošno slovansko izobrazbo, katera bodi smoter v srednješolskem pouku? Mislimo, da ne. Bilo bi bolj praktično učenje ruščine ali češčine. Seveda, če se uči po sred. šolah le nekaj mrtvih staroslovenskih slovniških oblik, tedaj bi bilo skoro bolje, da bi se ta čas za kaj bolj praktičnega uporabil. Učenje staroslovenskega mora biti seveda vedno v zvezi s poukom kakkega živega slovanskega jezika.

Knjigo priporočamo zlasti učiteljem slovenskega na srednjih šolah. A.

Acta et decreta synodi Veglensis.

quam anno MDCCL Antonius Mahnič, episcopus Veglensis, abbas S. Luciae de Besca, Sacrae theologiae doctor etc. etc. habuit. Vegliae. Typis typographiae „Kurika“ 1902. — Tu imamo pred seboj obširno knjižico, ki obsega vse sklepe krške škofijske sinode. Za uvodom, ki določuje priprave in funkcije pri sinodi, sledi vsa tvarina v lepi in pregledni razporeditvi. Najprej so določbe o sveti veri in kako jo ohraniti, in o bogoslužju. Tu se določujejo natančno kraji, v katerih velja privilegij slovanskega bogoslužja. Ti kraji so: Poljica, Punat, Kornič, Vrh, Sv. Fuka, Baška, Stara Baška, Draga, Vrtnik, Omišalj, Dobrinj, Dubašnica, Miholjice, Sv. Jakob, Stivan, Belej, Puntakriža, Unije, Ustrine, Martinšćica, Beli, Lubenice, Valun, Dragozetići, Orlec, Vrana, Predošćica, Sv. Petar-Ilovik, Sansigi, Čunski, Lopar, Novalja, Lun, Barbat, Banjol, Mundašnje, Supetarska Draga in Kampora. Razen teh so še posebni posamezni privilegiji. S tem je to vprašanje definitivno urejeno v krški škofiji.

Za pouk v staroslovenskem cerkvenem jeziku se ustanovi »Staroslovenska akademija«. Cerkevni umetnosti bo služil škofijski muzej.

Poseben oddelček govori o političnem delovanju duhovščine. Splošno načelo je, da se duhovnik kot tak ne vtičaja v čisto posvetne stvari. A »per accidens« mu postane dolžnost, da sodeluje pri politiki. In sicer se navajajo zato tehtni razlogi.

Politično življenje samo je podložno moralnim zapovedim, te so pa verske; zato so v zvezi z duhovskim delovanjem. Zdad pa je državno življenje prepojeno z liberalizmom, kateri je naperjen naravnost proti temu, da zadušijo cerkveno življenje in katoliško vero. Tu mora duhovnik stati na svojem mestu kot javni branitelj pravice in resnice. Zato ni prav, da se duhovnikom predbaciva posvetna gospodstvalnost, ako politično delujejo, saj to, kar nam hočejo sovražniki vzeti, je cerkveno, je versko, in zato se tudi duhovnik pri tem poteguje za sveto stvar po svoji dolžnosti.

Razen tega pa ima duhovnik tudi državljanske pravice, katerih svobodnega izvrševanja mu ne more nihče kratiti. Posebno priporočila krška sinoda duhovnikom proučevanje socialnega vprašanja. Seveda se morajo pri tem javnem delovanju duhovniki obnašati tako, kakor je njihovemu stanu primerno, in poslušati morajo navodila svetega očeta in svojih škofov. Duhovnik naj sam brez višjega dovoljenja ne zapusti cerkvene službe, da bi se popolnoma posvetil političnemu delovanju. Škof ima pravico slabe liste izrečno prepovedati duhovnikom in ljudstvu.

Ostro se duhovnikom zapoveduje, da morajo imeti v redu svoje oporoke.

Jako važni so sklepi o krščanskem življenju ljudstva, o bratovščinah, o socialnih in dobrodelnih društvi. Duhovnikom se priporočajo tudi, naj po moči skrbijo, da dobe domači ljudje zasluzka in da se jim ne bo treba izseljevati, s poukom in dobrim glasom naj povzdigujejo vinorejo in vinogradarstvo, udeležujejo naj se poljedelskih društev in shodov za kmetijski pouk, pri izobraževalnih društvi in čitalni-

cah naj sodelujejo in jih ohranijo v pravem duhu, skrbijo naj za posojilnice in druge socialne zavode.

Knjiga sklepa z navodilom, kako bodi razmerje med duhovniki in ljudskimi učitelji.

Taka je vsebina te izborne knjige, katero toplo priporočamo tudi ljubljanski škofiji. Šteje 156 strani in stane vezana 2 K, nevezana 1 K 60 v. B.

Dijaštvo o Celju.

Od mnogih vseučiliščnikov smo dobili sledečo izjavo, ki jo priobčujemo zato, da se spozna iz nje mišljenje dunajskega dijaštva.

Izjava.

Samostojno slovensko narodno misleče dunajsko dijaštvo zavzema proti kompromisni ideji glede celjskega vprašanja, izraženi v »Slov. Narod«, v sledeči izjavi svoje stališče, ki je ob enem stališče vseh za vednih in narodno čutečih Slovencev, kakor isto potrjuje historični razvoj narodne politike vseh drugih narodov, — da je vodilna ideja vsake narodne politike bramba realne narodne posesti, ozemlja in ljudstva, oziroma rešitev izgubljene posesti in da imajo v tej realni narodni posesti največjo vrednost mesta kot izvor kulturnega napredka — ter se pridružuje docela izjavi štajerskih posl. in zaupnikov, ker meni:

1. da se je storila v vseh svojih posledicah še nedogledna napaka s tem, da je prišla ideja kompromisa s slovenske strani v javnost,

2. da bi, ko bi bila ideja sploh umestna, zadostovalo par privatnih pisem štajerskim poslancem, mesto da se je razglasila v tako neprimernem momentu — ker je pač jasno, da se da s prikrito taktiko doseči več kot z javno brbljavostjo,

3. da bi vsak politik moral znati presoditi dalekosežnost svojih besedij in vedeti, da pada s tem le novo orožje našim narodnim nasprotnikom in da omaja tako naše nezanesljive politične zaveznike,

4. da je poslanec, ki je sprožil ta predlog, oškodoval naš parlamentarni ugled in vero v resnost naših narodnih teženj, podpri Nemcem sumničenje »einer windischen Trutzburg«,

5. da se je tako postavilo naše slov. zaveznike v zahvalo zato, da so Cehi poklicali svojega zadnjega moža na krov, da so Poljaki s svojim velikim uplivom, da celo z ministersko besedo zavzeli za našo sveto pravico, v nekam čudno luč, kakor da bi se leti ne bili borili za našo pravico, nego storili zgolj čin sovraštva napram Nemcem,

6. da so Slovenci bržkone izgubili mnogo zvestih slovanskih zaveznikov, mesto da bi jih za bodočnost tem ožje priklenili nase, ker že prete, da si bodo v bodoče vsak korak Slovincem na ljubo dobro premislili.

7. da se je s tem pokopala ideja obnove slovenske desnice.

8. da bodo posledice take liberalne taktike zgolj Nemcem koristile,

9. da je vsaka kompromisna izmenjava — dasi jo v tem slučaju ne dopušča vitalni narodni interes, ne narodni ponos — slaba, če sami, ne da bi nas kdo vprašal, ponujamo in tako svoje lastno blago podcenjujemo, ker le tedaj je upati, da dobimo veliko v zameno, če nam je res veliko za stvar, katero dajemo v zameno, in če se vsaj delamo, kot da bi jo sploh ne dali iz rok.

10. da nastaja sedaj kočljivo vprašanje, dobimo li za Celje, če nam že to jedva priborjeno pravico zopet ugrabijo, sploh kako primerno nadomestilo, ko se je prišlo v tako neumestnem trenutku z docela nepotrebno idejo na dan.

11. da pač ta korak jasno kaže, da nastopajo naši narodni zastopniki, če ne brez konkretnega, pa gotovo brez skupnega narodnega načrta na političnem torišču vsled razdirajočega nastopa posameznih elementov.

12. da je ta posredna pomoč vladi in Nemcem zopet jedna značilnih posledic, izvirajočih iz zveze z Nemci in vlado.

13. da je verjetno, da je zviti diplomat minister Koerber, meneč, da bo Stürgkhova resolucija sprejeta, in v bojzani, da bi nastal radi tega na Slovenskem vihar opravilne narodne ogorčenosti, ki bi prisilil poslance do obstrukcije, objubil liberalnim poslancem masno liberalno kompenzacijo z namenom, da le ti gase z vodenimi frazami in bagateliziranjem nastali plamen narodne ogorčenosti, da se vihar čimprej poleže in ne moti Koerberju parlamentarnega dela. — Pa resolucija je bila odklonjena in liberalna kompenzacija je razpala v nič.

14. da se v tem dejstvu živo kaže, da ministra Koerberja taktika napram Slovincem sestaja v tem, da izigra liberalce napram klerikalcem in obvlada tako ves slovanski narod po geslu: »Divide et impera!«

Liberalci pa se dajo vedoma ali premamljeni izvabiti v vladne zanjke.

15. da je verjetno, da je Stürgkhov najbolj prijatelj, predsednik kluba nemških veleposestnikov, pa ob enem najožji prijatelj g. dr. Tavčarja, baron Schwegel, vplival na svojega prijatelja g. dr. Tavčarja in ga prekanil v tej za Slovence in Stürgkhov državniški renomé odločilni stvari.

16. da omenjeni poslanec izrablja narodne sile za nenarodni liberalizem, mesto da bi jih uporabljal v delu za narodni obstoj in procvit, in da — žalibog — hladno prepušča narodno idejo klerikalnim diplomatom in jim tako njih čete množi.

17. da je neumestno proglašati sebe največjim državniškim modrijanom, edino realnim politikom, ostale ogromno večine slovenskega naroda pa zanikovati.

18. da cenita poslanec, če se ne odpove mandatu, bolj svojo osebo kot narodno korist. Mož, ki nima srca, ne bistrih oči za narodno korist, ne sme stati na odločilnem mestu.

19. da je list omenjenega poslance zagrešil v najkrajšem času jako značilne nedoslednosti v želji, da krije svoje prvotne namere s prikupnimi argumenti. — Tako ponuja v četrtak v nadomestilo za Celje gimnazije v Barkovljah in Solkanu, dva dni pozneje pa izključno le gimnazije v celjski okolici in Mariboru. In teh nedoslednosti je še dolga vrsta.

20. da je omenjeni list že davno jenjal biti glasilo celokupnega slovenskega naroda, ker se ravna izključno le po geslu: »Vse v večjo čast in slavo dr. Tavčarjevo«.

V tem uverjenju izjavlja samostojno slovensko narodno dijaštvo, da mož, kojega hvalijo vsi naši nasprotniki in kojemu je deveta briga, če se izlijo nanj cele kadi slovanske ogorčenosti, ne sme biti trenutek dlje slovenski zastopnik.

Samostojno narodno dijaštvo roti pa ljubljanskega župana g. Iv. Hribarja naj vendar že enkrat prereže prt mej seboj in dr. Tavčarjem. Roti ga, da že enkrat s četo vseh narodni ideji zvestih zapusti liberalni tabor in se postavi z vso brezobzirnostjo proti vsem zunanjim in notranjim sovragom in škodljivcem slovenskega naroda. Prosi ga, da popusti, če treba, vsa si v časti prislužena narodna mesta in vse nadalnje aspiracije in se poda na pot trnjeve, pa neizprosne opozicije, in upa, da župan Hribar, edina nada mlajšega zaroda, tudi če ga zapuste vsi njega dosednji prijatelji, brez ozira na vse napade in blatenja ne izda svojega rodu v trenutku, ko rabi mož spsobnih in značajnih, mož, ki so voljni posvečati svoje sile in žrtvovati svojo korist narodnemu blagru in narodni koristi.

Gospod župan! Ojunačite se in ustanovite Vi, ki ste po svojem sreču in po svojih zmognostih kot nalašč v to poklicani, mogočno preko kronovinskih mej segajočo vseslovensko narodno stranko.

SVobodne misli ne bo konec nikdar, slovenskemu narodu pa preti pogin, če ga bodo zastopali možje brez narodnega ponosa, brez srca in brez bistrih oči za narodno korist.

Dunaj, dne 2. aprila 1902.

Samostojno slovensko narodno misleče dijaštvo.

Imena podpisancev so na razpolago pri g. iur. Ljudevit Klopič, IX., Porzellangasse 30, Dunaj.

One dijake, ki so še v domovini, se prosi, da nemudoma brzojavnim potom ali na dopisnici na naslov omenjenega gospoda priglase svoje soglasje s to izjavo.

Mi dostavljamo * tej izjavi dunajskih vseučiliščnikov samo to, da so se v osebi gospoda Hribarja zmotili. Hribar ni prerezal prta med seboj in Tavčarjem, in ga tudi ne bo. Ravno kar sta se zopet spravila. Celje ne more razdreti te zveze, katero kujeta vedno trdneje baron Schwegel in baron Hein. Narodni ponos je pač stvar, o kateri imajo gospodje liberalci — s vobodne misli!

Izpred sodišča.

Jeblinger propadel. Včeraj dne 4. t. m. vršila se je pod predsedstvom g. sodnega svetnika Poleca jako zanimiva stavbina pravda. Gospod arhitekt Rajmund Jeblinger gradil je namreč 1896 l. vsled potresa iz l. 1895 poškodovano cerkev v Dev. Mariji v Polji, za kar je dobil tudi že takrat od stavbenega odbora zasluženo plačo. Letos pa je vložil g. Jeblinger po dr. Nicoladini-ju tožbo proti dotičnemu stavbenemu odboru, obstoječemu iz gospoda župnika Matija Kolarja, Ivana Plevnika, Jožeta Mercina in Janeza Marinka, katere je zastopal dr. Furlan, češ, da ima za ozidke in za dovažanje stavbenega gradiva še trijati prebitek v znesku 6726 K 24 v. Pri včerajšnji razpravi pa se je na podlagi njegovih lastnih listin dokazalo, da je njegova zahteva glede ozidkov

popolnoma neutemeljena, v sled česar je tožnik že po dvehurni razpravi skrdil zahtevo na le 3726 K 26 v. A tudi glede dovažanja materiala dokazalo se je tožniku, da so toženci vse vožnje sami izvršili in da mu za taiste v smislu stavbene pogodbe ne gre nobeno plačilo. Ker je pa gosp. župnik Kolar uvidel, da je toženec zgradbo jako solidno izvršil in da torej ni imel posebnega zaaluzka, mu je prostovoljno obljubil doplačilo 1600 K proti temu, da tožnik izjavi, da nima glede stavbe cerkve v Devici Mariji v Polju nobene tistatve več, s čimur je bil tožnik vsekoli zadovoljen. — Ta pravda je radi tega zelo instruktivna, ker se iz nje razvidi, kako nujno potrebno da je, da se pred oddajo vsake zgradbe napravi pravilna stavbena pogodba s posredovanjem kaknega veščaka, da se človek izogne neprijetnim tožbam. — Zastopal je č. g. Kolarja g. dr. Furlan.

S. „čedniti besedami“. Dne 26. decembra pozno v noči so se vračali Janez in Fran Pfeifer in Jakob Markelj (vsi trije rojeni v Lojšan) iz gostilne domov. Pri tem je Jakob Markelj začel očetovsko svariti in opominjati s „čednimi besedami“, zakaj je tako neumen, da cele noči škodo dela. V znak hvaležnosti ga je zato Janez Pfeifer nekoliko v rebra sunil, da je Markelj v jarek padel. Markelj, jezen, da je njegov sva-reči glas našel tak odmev, je zato Janeza Pfeifierja tudi sunil v rebra, ko ga je ta začel zopet z dežnikom obdelavati. Obtoženi se zagovarja, da je bil v silobranu proti surovemu in divjemu Janezu Pfeiferju. Konstatira se, da je poškodovanec res zelo vročerven, kar priča dejstvo, da je brez povoda enkrat raztrgal tuj klobuk, dalje vzdignil streho raz nekega znamenja, potem, vračajoč se od procesije ravno tako brez povoda napal 2 fanta, in ko sta mu dotična ušla, lotil se drugega povsem nedolžnega fanta in nad njim dal duška svoji strasti. A sodišče je obtoženca obsodilo na 6 mesecev težke ječe z enim postom in trdim ležiščem na teden; bilo je na stališču, da bi se obtoženi najbolje branil s tem, da bi šel po drugi poti domov. Obtoženi vložil ničnostno pritožbo. Poškodovanec dobi za bolečine 20 kron; po civilnopravnem potu zna dobiti morebiti še kakih 40 kron za zamudo.

»O tist' pa, še sam ne vem kol'krat.« Fran Lap je doma iz Komende. Ko ga predsednik vpraša, če je že bil kaznovan, reče prepričevalno: »O tist' pa, še sam ne vem kol'krat.« Obtožen je sedaj, da je obrekoval sodnega slugo Jankoviča. Slednji je baje telička Valentina Lapa pri rubežni prodal za 80, a ne za 59 kron. Ker se trditel Franc Lapa ne vjema z izpovedbami prič, jo sodni dvor zavrne in obtoženca obsodi radi obrekovanja na 6 mesecev. Za izpremembo se bo postil 14 dni.

Tedenski koledar.

Nedelja, 6. aprila: 1. povelikončna (bela). Sikst p. m.; evang.: Jezus se prikaže pri zaprtih vratih. Jan. 10. — Ponedeljek, 7. aprila: Herman sp. — Torek, 8. aprila: Albert šk. — Sreda, 9. aprila: Marija Kleofa. — Četrtek, 10. aprila: Mehtilda opatinja. — Petek, 11. aprila: Leon I. Vel. pap. — Sobota, 12. aprila: Leon šk. — Solnce izide 10. apr. ob 5. uri 26 min., zaide pa ob 5. uri 37 m. — Luninspremin: Mlaj 8. aprila ob 2. uri 48 min. popoldne. — Muzica sacra v nedeljo, 6. aprila: V stolni cerkvi velika maša ob 10. uri: Maša »Salve Regina« z l. G. Ed. Stehle, Aleluja z verzikloma Ant. Foerster, ofertorij »Angelus Domini« l. G. Ed. Stehle. — V mestni cerkvi sv. Jakoba velika maša ob 9. uri: Cecilijino mašo v B-dur z l. J. B. Benz, graduale Aleluja »In die resurrectionis meae« z l. Anton Foerster, ofertorij »Angelus Domini« z l. G. E. Stehle.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 5. aprila.

Glasovi o Celju. »Slov. List« pravi v današnji številki: Ne rečemo, da bi se ne smelo govoriti o vprašanju, če naj bo gimnazija v Celju ali v Žalcu. Toda vpraša se najprej: kdaj se govori in kako. Ko je enkrat velikanska večina odločila se za Celje, mala kopica mora molčati, zlasti pa ne sme vodja te kopice zahrbtno dajati sovražniku povoda, da izrablja v svojo korist naš položaj, in ne sme smešiti mož, pripadajočih večini. — Tako »Slovenski List«, ki ni nikako glasilo katol. - narodne stranke in je popolnoma samostojen list, ki nima za seboj onih oseb, katere so si izmislile »Novice«, prvotno bil tudi za nekak kompromis. Kakor smo poizvedeli, je dotični članek zagrešila neka posamezna oseba,

ki tudi ni v vodstvu katoliško-nar. stranke, a »Slov. List« je takoj, ko je »Südt. Pr.« pojasnila stališče štajerskih Slovencev, odnehal in se pridružil edino pravemu stališču, katero zavzemajo štajerski Slovenci, ter je celo izjavo »Südt. Pr.« ponatisnil. — Pribito pa ostane, da je misel o kompromisu dr. Tavčar še pred glasovanjem prvi sprožil in jo še sedaj noče opustiti! Odkrito bi obsodili »Slovenski List«, ako bi potem, ko je govorila že večina, ko se je v državnem zboru konstatirala že naša večina, nastopal na način, kakor nastopa »Narod«, ki hoče proti soglasni volji štajerskih Slovencev in ogromni večini ostalih Slovencev, da bi obveljala njegova. Pri »Narodovem« uredništvu so gospodje, katerim nikakor v glavo ne gre, da se v narodnih vprašanjih na korist narodovo mora manjšina podvreči večini, sicer ima le naš narodni nasprotnik veselje. »Narod« še naprej hoče z glavo v zid in je sedaj prišel prihajati celo z »argumenti«, da se v Celju slovenski dijaki ponemčijo in da zato ni treba v Celju slovenskih gimnazijskih vsoprednic. — In na ta način si »Narod« še nadalje izmišlja »argumente«. »Slov. Narod« v zadevi celjskega gimnazija računa le še edino s tem, da se »Slovenec« od pristašev »Slov. Naroda« sploh ne bere. »Slov. Narod« sicer trdi, da si ne da pravice kratiti, o celjskem vprašanju stvarno razpravljati in v odgovoru se nahajajo izrazi kakor: »Nevedne device iz Marijinih družb«, »pobalinski ton«, »pobalinska pisava«, »pobalinski dovtipi«, »čevljarski vajenec«, »se je oblastno razkoračil«, »dijaki bodo morali v svinjarih stanovati«, »grozovita luknja«, »slovensko kretenstvo«, »cinizem«, »če se sramujete kmeta v Žalcu«, »impertinentni«, »ostudni prizor«, »oslarije«, »pljuvate«. To je tedaj stvarna razprava o celjski gimnaziji!

Župnija Sodražica je podeljena č. g. Janezu Cebašku, župniku v Crnem Vrhu nad Polh. Gradcem.

Novomašniki iz tretjega bogoslovnega tečaja (presbiterji) so to leto doslej odločeni gospodje: Ahačič Matej od sv. Ane pri Trzihu, Drole Martin iz Krašnje, Kmet Miha iz Št. Lovrenca, Kozina Janez iz Ribnice, Logar Josip iz Metlike, Pečarič Martin iz Metlike, Podlogar Leopold iz Škocijana pri Turjaku, Pirc Josip iz Velesovega, Štrajhar Janez iz Sp. Tuhinja, Štular Martin iz Metlike.

Odlikovanje. »Wiener Ztg.« javlja: Cesar je podelil c. kr. dež. sodnemu kancelijskemu oficialu gosp. Alojziju Lindtnerju v Ljubljani zlati zaslužni križec. Čestitamo!

Posvečevanje oltarjev. Jutri bo premil. gospod knezoškof ljubljanski Anton Bonaventura posvetil dva stranska oltarja pri sv. Petru v Ljubljani. Kamenita oltarja je izdelal kamnoseški mojster Feliks Toman. Glavni sliki sta ostali stari. Dovršil ji je slavni Valentin Metzinger, restavriral pa jako srečno slikar Josip Kastner. Cerkevno opravilo se prične ob 8. uri.

Kanonična vizitacija v Ljubljani. Ponedeljek 7. aprila bo kanonična vizitacija pri sv. Petru ob 6. uri zjutraj, pozneje pri podružnicah; torek 8. aprila pri sv. Jakobu ob 3. uri popoldne; sredo 9. aprila v Trnovem in četrtek 10. aprila v cerkvi Marijinega Oznanjenja ob 6. uri zjutraj. Vizitacija v stolni župniji bo še le 21. maja.

Javno predavanje. Preteklo sredo je javno predavanje »Slov. kršč. soc. zveze« izostalo radi pogreba kardinala Missia. Predavanje se vrši prihodnje sredo 9. t. m. točno ob 1/2 8 uri zvečer v »Katoliškem Domu«. Predaval bo g. dr. M. Opeka: »Zanimivosti o kardinalu Missia«. Ker bo predavanje prepleteno z velepučnimi in zanimivimi podatki iz kardinalovega življenja, pričakovati je obile udeležbe.

Volitve v kranjsko trgovsko in obrtno zbornico. Neodvisni obrtniki so vložili rekurz proti tej volitvi. Rekurz obsega sedem strani.

Naši liberalci. Duhovnik na Koroškem, rodom Kranjec, vozil se je zadnje dni po Rožni dolini, kjer zidajo železnico, z nekim podjetnikom s Kranjskega, ki je prisegal, da je »z dušo in telom« liberalec. Mej razgovorom o politiki, posebno o Celji, je priznal, da vsa liberalna politika nima drugega namena, kakor farško gonjo. Dotični du-

hovnik se mu je zato izjavo lepo zahvalil in dejal: Bog nas varuj t a k i h prijateljev, kakoršni nam hočejo biti k r a n j s k i liberalci; sovražnikov se bomo že sami varovali. S—

Občni zbor »Katoliške družbe« se bode vršil v četrtek dne 17. t. m. ob 8. uri zvečer v »Katoliškem domu«.

O pogrebu kardinala Missia bodo v kratkem izšle lepe fotografije.

Občni zbor dramatičnega društva bo v sredo, 9. t. m. ob 8. uri zvečer v kavarni »Narodnega doma«. Na dnevnem redu je vprašanje, ali se naj v bodoče opera opusti in vzdržuje le drama.

Proslava jubileja sv. očeta. Katol. mladeniško društvo v Ljubljani priredi slavnostni večer v proslavo 25letnice vladanja sv. očeta Leona XIII. v nedeljo, dne 13. t. m., ob 7. uri zvečer v »Rokodelskem domu«, Komenskega ulice št. 12. Vpored: 1. Papeževa himna, zbor. 2. Domovini, zbor. 3. Slavospev sveti stolici, deklamacija. 4. Govor. 5. »Stanovitni kraljevič«. Igra v 5 dejanjih. — Španski spisal Don P. Calderon de la Barca. Poslovenil dr. M. Opeka. Vstopnina: Sedeži od I.—IV. vrste 40 kr., od V.—VII. vrste 30 kr., od VIII.—X. vrste 20 kr., stojšča 10 kr.

Poljudno znanstveno predavanje. Jutri dopoldne ob 1/2 11 uri predaval bode, kakor že naznanjeno, v Mestnem domu g. inženir Sbrizaj o osušenju ljubljanskega barja.

Ljubljanski protestantje so imeli včeraj ob 10. uri zvečer in danes dopoldne v svoji cerkvi koncert lipskega cerkvenega kvarteta. »Slov. Narod« je sicer vsaka katoliška cerkvena prireditev na potu, to protestantsko prireditev je pa priporočal in vabil je svoje čitatelje v protestantsko cerkev. Cuje se, da so dobodki kvartetovi namenjeni za protestantsko agitacijo. Res lepo skrbi »Narod« za slovensko ljudstvo.

Spremembe v davčni službi. S Stajerskega se poroča: Davkar gosp. Karol Schauer pride iz Konjic v Feldbach, davkar g. Fr. Horak iz Vranskega v Konjice, v Soštanj pride davkarski kontrolor g. Ernst Potrz.

Občinske volitve v Ljubljani Poročja se nam, da g. Tosti ne bo več kandidiran. Malo časa je vžival čast obč. svetnika. G. Turka »napredna« stranka še kandidira. Napredna »inteligencia« II. razreda pa bo menda morala voliti g. Goršeta.

Društvo »Pripravniki doma« ima redni letni zbor dne 20. t. m. ob 1/2 12. uri dopoldne v konferenčni sobi tukajšnjega c. kr. učiteljskega. K obilni udeležbi vabi odbor.

Novo slov. akademsko društvo. Za ozemlje med Muro in Dravo vzhodno od Maribora se je osnovalo ferijalno akad. društvo »Bodočnost«. Društvo bo prirejalo v ondotnih krajih predavanja.

Novice iz Šiške. V Spodnji Šiški se agitira, da dobi Spodnja Šiška samostojno šolo. — Od gospoda Seidelna kupljena Kočarjeva hiša poleg cerkve je podrt. Na tem mestu se zgradi dvonadstropna hiša. — Šiška dobi nekaj novih gostiln s cenanim vinom in izkuh kave.

Hrvaška kmečka zveza. Ustanovitev take zveze nasvetuje »Agramer Tagblatt«.

Notar ubežal. Notar Franc Meyer v Rottenmannu na Štajerskem je ubežal. Zaseduje ga policija radi uradnih poneverjenj.

Nova električna železnica. Med Matuljami in Lovranom v Istri se zgradi elektriška železnica.

Požar v Senožedah pred 100 leti. Dne 9. aprila bode 100 let, kar je v Senožedah pogorelo 93 hiš in 10 hlevov.

Tržaški zidarji in socijalni demokratje. Tržaški slovenski zidarji so na najboljšem glasu kot mojstri v svoji stroki. Njih število je veliko; ni je skoro hiše v tržaški okolici, kjer bi ne stanoval vsaj en zidar. Po veliki večini so ti možje, zlasti starejši, zavedni Slovenci, le med mlajšimi je nekoliko nezanesljivih življenj. Te nezavedne vabijo zdaj slovenski socijalni demokrti v svoje okrilje. Hočejo jim ustanoviti strokovno društvo. Proti temu bi bistveno ne mogli imeti ničesar, kajti kdo bi hotel tajiti veliki pomen strokovne organizacije. Nevarnost tiči le v tem, da naših soc. de-

mokratov preteklost nikakor ni taka, da bi jim mogli v narodnem oziru zaupati. Bati se moramo marveč, da bodo gospodje Kopač in dr. zlorabljali naše zidarje za štafažo svojim italijanskim zapovednikom. Kopač in dr. so to akcijo pričeli jako pametno. »Rdeči prapor« piše zadnji čas o narodnem vprašanju jako previdno; semtertje se zdi, kakor da je Kopač odkril v sebi nasenkrat nacionalno srce. Tudi ne reagira več na marsikatera predbacivanja v »Edinosti«, katera bi bil nekda slastno pograbil. Vse to je seveda le pesek v oči našim delavcem, da bi jih lažje privabil pod svojo zastavo. Še bi bil čas, da odvrnemo nevarnost od naših zidarjev. Zavedni okoličani naj bi se združili ter ustanovili zidarsko društvo na narodni podlagi. To društvo bi lahko bilo naše največje društvo v Trstu, kajti tu je več tisoč slovenskih zidarjev. Morda bi se dalo združiti z delokrogom tega zidarskega društva zidanje hišic delavskim družinam, kakor imamo podobna društva v Ljubljani in v Celju. Zdaj je še čas za nakup zemljišč v okolici za primerno nizke cene. Kedar pa bo dovršena druga železniška zveza med Dunajem in Trstom, utegnejo cene stavbišč visoko poskočiti. Tedaj bi bilo težje nabaviti potrebne zemlje za delavske hišice. Naj bi merodajni tržaški krogi razmišljali o internacionalni nevarnosti, ki preti našim, dosedaj po večini narodnim zidarjem, in o sredstvih, da se isto pravočasno prepreči.

Z okna skočila na cesto je v Celovcu soproga sodnega oficijala gospa Ana Lukas iz Beljaka. Umrla je v bolnici.

Novo žandarmerijske postaje so ustanovljene: Na Doberni in Ljubnem, okr. glavarstvo Celje, v Kapelah pri Brežicah in v Cirkovcah, okr. glavarstvo Ptuj.

Sama čista kri. Na shodu celjskih nemških hujšakev na Veliki petek so nastopili naslednji govorniki: Jabornegg, Negri, Ambroschitsch, Mravlag in Jesenko. To so torej moške najdišče tevtonske rase, ki so reševali nemško Celje in pretakali solze pri tej nekrvavi žrtvi.

Ptujski župan v zadregi. Iz včerajšnje seje ptujkega obč. sveta se poroča, da je obč. svetnik Fürst dobil ukor, da je baje ravnal proti nemški »Gemeinbürgschaft«, da je izdal brošuro o finančnem položaju Ptuja. Določilo se je, naj dva revizorja pregledata vse knjige v mestnem knjigovodstvu in da poročata o tem shodu volivcem. Enega revizorja določi Fürst, ki sicer ni prišel k seji, a je pisal, da zahteva revizijo in da ga toliko časa ne bo k sejam, dokler se to ne izvrši.

Dohod delavcev. Zadnje dni je prišlo v Ljubljano zopet 110 goriških zidarjev.

Pri vasovanju so v Št. Lovrencu nad Mariborom štirje fantje delavca Jožefa Smolčniga tako nabili, da je nevarno ranjen.

Savinska železnica. Južna železnica vpelje dne 1. maja t. l. tretji vlak na progi Celje-Velenje za hitro vožnjo. Vlak bode odšel iz Celja ob 10. uri 18 min. dopoldne in pride v Velenje ob 12. uri 8 min. popoldne ter zopet odhaja iz Velenja ob 11. uri 31 min. dopoldne ter pride v Celje ob 1. uri 4 min. popoldne.

Državna podpora. Mlekarski zadrugi v Sorici je poljedelsko ministerstvo dovolilo 700 K podpore.

Nemško posojilništvo Celjska nemška mestna hranilnica je izdala letno poročilo, iz katerega se kaže, da ta nemška hranilnica ne bode mogla več plačevati 4% od vlog, ker jo bode sicer »mašča zalila«. »Južnoštajerska hranilnica« bode pa lahko dajala 4% svojim vložnikom. Izgube je imela mestna hranilnica pri zemljišču »Löwenwirt« v Celju, parceli 6 zraven in pri Braunerju na Dobrni vkup 21.625 K in ves rezervni fond se je zmanjšal proti letu 1900 za 15.516 K. Mesto vleče od rezervnega fonda 5%, večja polovica tega fonda pa nese komaj 2 1/2%. Tako gospodarstvo ne more napredovati.

Dr. Luzzatto — odstopil. Iz Trsta se poroča, da je dr. Luzzatto odložil podpredsedništvo v mestnem svetu. Izgovarja se s starostjo.

Dr. Lueger v Sarajevu. V veliko nočnih počitnicah so se mudili dr. Lueger, dr. Gessmann in Axmann v Sarajevu. Obiskali so v spremstvu nekega dvornega svetnika pri dež. vladi sarajevskega župana in

si ogledali razne znamenitosti. V Bosno so dospeli preko Dalmacije.

Stavka na Reki. Že včeraj smo javili, da so delavci na Reki pričeli delati. Stavkujoči delavci so deloma dosegli uspeh. Delavci v banki Punto Franko dobe sedaj na dan 2 K 20 v. Danes se poroča, da so pa stopili v stavko kurjači parnika »Buda-pest«, ki ni mogel odpluti. Kurjači zahtevajo, da se jim plača poviša za 10 kron mesečno. Tudi kurjači »Adrije« in ogrsko-hrvaškega parobrodskoga društva še nečejo delati, ker niso zadovoljni s koncesijami. Zato vozijo te parobrode kurjači c. kr. vojne mornarice, katerih je prišlo 30 iz Pulja. Aretiranje so izpustili vse razven štirih.

Zdravje v Ljubljani. Od 22. do 29. marca je bilo 24 novorojencev, 4 mrtvorojeni, 26 jih je umrlo, in sicer: 8 za jetiko, 4 za vnetjem sopilnih organov, 1 vsled mrtvoda, 13 za različnimi boleznimi, med njimi je 9 tujcev, 12 iz zavodov. Za infekcijskimi boleznimi so oboleli, in sicer: 1 za vrtico.

Znamenita mesta v Palestini ter mnogi drugi znameniti kraji v sveti deželi so pričeni z jutrišnjem dnem videti v mejnarodni panorami na Pogačarjevem trgu v poslopju meščanske bolnice. Vidijo se mej drugimi prizori v Betlehemu, Nazaret, Jeruzalem z vsemi znamenitostmi, razgled z Oljake gore, dalje Hebron, Jafa, Tiberias, samostan na gori Karmel, gora Tabor in dr. Ta krasna serija bo gotovo zanimala vse tiste, ki si še niso mogli sami ogledati svetih krajev, a tudi drugi, ki so imeli srečo obiskati te kraje, si bodo ob njih pogledu vzbudili spomin na vse znamenitosti, ki so jih videli. — V naslednjem tednu pridejo na vrsto Atene in nekatera druga grška mesta.

Konji za južno Afriko. Iz reške luke je odplul parobrod »Devona« s 796 konji, namenjenimi za Južno Afriko. To je devet in petdeset parobrod, ki je do danes iz reške luke odvel konje za Južno Afriko. Vseh konj se je doslej iz reške luke odpeljalo 45.611 glav. Sedaj se nahaja v reški luki angleški parobrod »Manchester Corporation«, ki bo ukrca 800 konj. Danes priplove na Reko parobrod »American«.

Opozorjamo na današnji oglas g. pleškarskega mojstra Ant. Otorepca, ki prihodnji ponedeljek otvori svojo novo delavnico v Gosposkih ulicah. Ker si je kot večletni poslovodja v tem obrtu pridobil vseh potrebnih izkušenj, bo lahko točno izvršil vsako poverjeno mu delo. Priporočamo ga svojim somišljenikom v mestu in na deželi.

Najnovejše od raznih strani. Velik požar v Zagrebu je bil včeraj v kemični tovarni. Škoda je znatna. — Šest hotelov gor v New-Yorku. Ogenj se je pričel v Tarlaton hotelu, kateri je popolnoma uničen. — Novo železnico bodo Angleži zidali v Južni Afriki za tri milijone funtov šterlingov. — Bataljon vojakov ponesrečil. »Novoje Vremja« poročajo iz severnega Japana, da je 210 mož nekega japonskega bataljona ponesrečilo na vaji v velikanskem sneženem viharju. Od 210 vojakov jih je ostalo pri življenju le 83. — Strašna kuga divja v Indiji. Na mesec umre 70.000 oseb. — Predsednik Kolumbije Marmel San Clemente je umrl. — Cetvorčke je povila v Turo Tridvori na Ogrskem 28letna kmetica Anepany. — Stavka pekovskih pomočnikov se prične v Kristianiji. — Tlak iz stekla. Po raznih pariških ulicah so napravili tlak iz stekla. Tlak iz stekla se napravlja iz steklenih odpadkov, ki se raztope. — Ženin s 108 leti. V združenih ameriških državah se je 108-letni John Barlov poročil z 90letno vdovo. — Ustrelil se je v Belgradu b'agajnik zavarovalnice »Assicurazioni generali« Aleksander Zbateg. — Stavka ogrskih finančnih uradnikov. V Velikem Varaždinu postopa finančni ravnatelj Avg. Pfuhl na tak način z uradniki, da so uradniki sporočili ministerstvu, da prično stavkati, ako se razmere ne spremenijo. — Nadvojvoda Fran Ferdinand se nahaja sedaj radi zdravja v Egiptu, kjer ostane dva meseca. — Umrjen milijonar. V Moskvi so našli na cesti ustreljenega mladega milijonarja N. Uskar. O strilcu ni sledu. — Nadškof Kohn bo prodal svoj gala-voz, ki je vreden 240.000 kron ter bo izkupljeno svoto razdelil med reveže.

Matašič in Lujiza Koburška. Listi opisujejo življenje nesrečnega junaka iz

afere Lujize Koburške v zaporu. Na Matašiča pazi se tako strogo, kakor na nobenega drugega kaznjence. Ako spomni njegovo ime, tedaj oboje jetnišnice onemi. Matašič, ki sedaj izgleda 20 let starejši, vedno zatrjuje svojo nedolžnost. Celi dan sedi v kaznišniški knjižnici čita in piše. Njegovo perilo se natančno pregleduje, da ne bi kaka tajna vest prišla do njega. Upati je, da bo interpelacija v drž. zbor vsaj nekoliko zboljšala njegov položaj. Nedavno je prišel v jetnišnico polkovnik Powek z Dunaja ter je Matašiča zasiljal.

Najmlajši Vanderbilt je proglašen polnoletnim. Samega veselja je zakrčal v dveh dneh 390 000 kron.

Zgorela v kuhinji. Na Dunaju je 24letna kuharica Magdalena Gram hotela poživiti ogenj v ognjišču s tem, da je vtila na gorečo žerjavico in les petrolej. Petrolejeva svetilka je eksplodirala in goreč petrolej se je vtil po obleki kuharice. Predno je prišla pomoč, je kuharica zgorela.

Smrt na lovu. Na poseben način se je v Nizzi ponesrečil na lovu 17letni mladenič Pierre Masse. Hotel je preskočiti nek jarek in je vrgel puško preko jarka naprej. Puška je na drugo stran priletela s cevjo proti Pieru in je padla na petelina, kar je povzročilo, da se je sprožila. Strel je zadel mladega lovca v prsa in zgrudil se je, ravno ko je vzdignil nogo, da preskoči jarek.

Gospodinja umorila. Gospa Reitzer v Szantu je zasačila pri tatvini svojo dekle. Dekla je prišla kuhinjski nož in gospodinja zaklala.

Zanimiv izprehod dvojčkov. Po Dunaju hodita dva zanimiva dvojčka, eden moškega, drugi ženskega spola. Moški je visok 2 metra 73 cm, njegova sestra pa je pritlikavka 80 cm in tako nežna, da jo brat nosi okoli na razprostrti roki. Semintje utakne brat sestrico v nalašč za to prirejeni žep, iz katerega potem gleda zvedavo le drobna glavica pritlikavke.

Posebne vrste gledališče imajo v Madridu. Prvi sedež v tem gledališču velja samo 28 v., loža samo 1 K 60 v., sedež na galeriji 8 v., a gledalec mora plačati za vsako dejanje posebej, zapusti pa lahko gledališče že po prvem dejanju. Gledališče je vsak večer razprodano.

Roparji na Kavkazu. Iz Petrograda se poroča, da se ruski vladi na posreči iztrebiti roparstva iz Kavkaza. Tudi knežje roparje imajo na Kavkazu. Nedavno se je vršila obravnava proti roparski tolpi, kateri je načeloval knez Aleksander Lordkipanidse. Med temi roparji je bil tudi knez Zalukidse. Ostali roparji so bili vsi begunci iz raznih ruskih ječ. Pokorili se bodo sedaj za svoja dela v Sibiriji.

Kralj Oskar — dramatični pisatelj. Na nekem pariškem gledališču so predstavljali te dni dramatično delo, katero je spisal norveški in danski kralj Oskar II. Neko njegovo dramatično delo je preloženo tudi v laščino.

27 ur neprenehoma igral glasovir. Ur Marseilla je Francoz Garnier igral 27 ur neprenehoma na glasovir, razume se, da vsled stave. V ponedeljek zvečer je začel igrati na glasovir, igral je vso noč in še prihodnji dan naprej. Popoludne je dobil že nekaj krča v roke, proti koncu pa mu je začela kri vreti proti glavi in roke so mu otekale. Dobil je stavo 800 kron, a se je vsled oslabelosti živcev zgrudil na tla.

Preko Montblanka namerava leteti s svojim zrakoplovom Santos Dumont.

Namestu vode izpil — bencin. Sinček budimpeštanskega učitelja Jakob Adler je napravil globok požirek iz steklenice, v kateri je mislil, da je voda, a je bil bencin. Kljub hitri zdravniški pomoči je deček umrl po groznih bolečinah.

Samomor 76letne starke. Na Dunaju je iz tretjega nadstropja skočila na cesto 76letna Josipina Mestek. Zapustila je pismo, v katerem pravi, da že predolgo živi in da se je naveličala življenja.

Dva učitelja samomorilca. Učitelja na šoli Zdianici na Češkem sta se usmrtila. Nadučitelj Filip se je ustrelil, učitelj Ralis pa se je obesil. Šla sta v smrt, ker se je uvela proti njima disciplinarna preiskava radi raznih npravnstvenih deliktov.

Sejmi po Slovenskem od 7. do 12. aprila. Na Kranjskem: 7. v Podbukovju, na Igu, v Ribnici, Jagnenci, na Vačah, St. Juriju pri Gamberku, Šuriju in Novem mestu; 8. v Ljubljani, Metliki in Buseči vasi; 10. v Ložu; 11. v Senožečah. — Na sloven. Štajerskem: 7. pri Sv. Lenartu v Slov. gor., pri Sv. Mohorju, v Rogatecu, Vojniku; 9. na Vrnskem. — Na Koroskem: 7. v Trbižu. Na Primorskem: 12. v Sežani.

Telefonska in brzojavna poročila.

Obstrukcija y drž. zboru.

Liberce, 5. aprila. Včeraj je poslanec Prade tu govoril ter pojasnil

stališče nemškonnacionalne stranke. Dejal je, da Körberjevo ministerstvo ni nestransko, ampak da se hoče ohraniti na račun nemškega ljudstva (!) Stranka bo stopila v najstrožjo obstrukcijo in upa, da se ji pridružijo ostale nemške stranke. Če se to zgodi, ali če ostanejo saj nevtralne, potem dobe Nemci popolno zadoščenje ne samo za Celje, ampak na celi črti. Dobili bodo nazaj svoje stališče. V slučaju, da se ostale nemške stranke ne pridružijo nemški nacionalni stranki v zadevi obstrukcije, povdarjati je, da ima stranka 48 poslancev in treba je le 50 poslancev, da se ovira vsako parlamentarno delo. Dva nemška poslanka bode ta gotovo še stranko podpirala (Vse-nemci) in potem so prišli parlamentu zadnji dnevi njegove sedanje sestave.

Dunaj, 5. aprila. O Wolfovem shodu v Landskronu se poroča, da je napovedal najostrejši boj Körberjevemu ministerstvu.

Dunaj, 4. marca. Med strankami leve vlada glede taktike needinost. Dočim je nemška ljudska stranka za najstrožje nastopanje, so nemški kršč. socialci proti vsaki obstrukciji. Nemški liberalci so mnenja, da bi bila obstrukcija v sedanjem položaju kvarna. — Nekateri nemški liberalci računajo na svoje zveze z vlado, da utegnejo Nemci več pridobiti z znanim — kompromisom. V ponedeljek bodo zborovali na čelniki nemških strank in bati se je, da pride v tej »Gemeinbürgschaft« do razdora.

Dunaj, 5. aprila. Včeraj je Körber konferiral z Javorskim, Marchetom, Stranskym, grofom Sylva Tarouca, Liechtensteinom o tem, da bi se proračunska debata pospešila. Vlada se boji, da bo nemška ljudska stranka obstruirala z nujnimi predlogi. Ako do 5. maja ne bo rešen proračun, tedaj bo drž. zbor zboroval istočasno z delegacijama, dež. zbori pa se skličejo pozneje.

Vlada — kompromis.

Dunaj, 5. aprila. Vlada namerava pričeti s kompromisnimi pogajanjmi glede celjskega vprašanja.

Dunaj, 5. aprila. »N. Fr. Presse« javlja: V prihodnjih dneh bo stopila vlada s slovenskimi voditelji v dotiko glede kompromisa v celjski zadevi. Vlada namerava predlagati, da se celjske slovenske vsporednice opuste, da se sedanje slovenske vsporednice v Mariboru pretvorijo v višjo gimnazijo in da se osnuje posebna slov. nižja gimnazija v Žalcu ali v kakem drugem slovenskem kraju. Celjske slov. vsporednice se bodo odpravile, v Mariboru se pa otvori že v prihodnjem šolskem letu nov peti gimnaz. razred (Op. uredn. Koliko slovenskih ur?) in se tako z leti sedanje vsporednice razširijo v popolno višjo gimnazijo. V ponedeljek bo vlada predložila te kompromisne predloge tudi nemškimi vodjem. (Op. ured. Koliko slovenščine pa bo na tej višji gimnaziji? O tem nihče ne govori.)

Gradec, 5. aprila. Med tukajšnjimi slovenskimi krogi vlada razburjenje, ker ima »Narodova« polemika edino le ta uspeh, da jo izrablja »Grazer Tagblatt« proti naši narodni stvari. Ta list ponatiskuje »Narodove« napade na celjske slov. voditelje, pravi po »Narodu«, da so njihovi argumenti le »Scheinargument« in da na slov. strani ni resnobe in stvarnosti. Tavčarja »Grazer Tagbl.« slavi kot »überzeugungstreu, persönlichen rein«, kaže na »Narodov« izrek, da zaupni shod v Celju ne bo resen, ter pravi, da skuša slovensko časopisje Tavčarju napraviti udeležitev nemogočo.

Dunaj, 5. aprila. Körber se poda prihodnji petek v Budimpešto, kjer ostane nekaj dni radi dogovorov o carinskem tarifu. — Dne 9. t. m. dobi poslanska zbornica poziv, naj izvoli delegate.

Brno, 5. aprila. Češka katoliško-narodna stranka pri bodočih deželno-

zbornskih volitvah postavi v vseh kmečkih volivnih okrajih svoje kandidate.

Lipsko, 5. aprila. Državno sodišče je zavrglo revizijo o obsodbi 45 poljskih gimnazijcev.

London, 5. aprila. Angleška vlada je sklenila, da opusti ukrcavanje konj za Južno Afriko preko Zagreba in Reke ter dobi cenejšo pot. Konjski hlevi v Zagrebu se opuste.

Kroonstadt, 5. aprila. Delarey in Kemp se nahajata pri predsedniku Stejnu.

Poslano.

»Slovenski Narod« ne prijavlja pri-zorov, pri katerih se liberalci pobijajo med seboj s šampanjskimi steklenicami. Priobčil pa je o meni »strašno vest, da sem klonil Kravželjevega hlapca Oskarja. Res je to, da sem se njegovega napada ubranil. Za vožnjo na Ig sem izročil 2 gld. Kravželjevemu sinu, ki jih je sprejel in kar je potem njegov oče potrdil kot zadostno plačo. Družega to nič ne briga. Vinjeni hlapec Oskar se ni imel nič utikati vmes. Dobil je klobuto, katero je iskal z drezanjem s pestmi in psovanjem »farška stranka«. — Ubrani se bodem tako vsakega, kdor bude tako nastopal, pa naj bo to tudi tisti, ki ni kradel samo žlic, ampak tudi suknje, površnike, dežnike in franciškanom knjige. Naj tudi to moje izjavo objavi »Narod« svojim čitateljem.

Ivan Kregar,
zbornični svetnik.

Umrli so:

3. aprila. Ignacij Pristav, poštnega sluga sin, 3½ let. Hrenove ulice 5. Bronchitis capillaris. — Pavlina Majce, črevljarka hči 9 mes. Radeckega cesta 12. Tussis convulsiones. — Leopoldina Iglic, sprevednikova hči 9 dni. Bohoričeve ulice šte. 28. Crotchitis.

4. aprila. Jernej Lipovec, tesar 90 let. Velike čolnarske ulice 1. ostarelost.

Dunajska borza

dné 5. aprila.

Skupni državni dolg v notah	101:50
Skupni državni dolg v srebru	101:30
Avstrijska zlata renta 4%	120:80
Avstrijska krona renta 4%	99:40
Ogerska zlata renta 4%	119:55
Ogerska krona renta 4%	97:50
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1607:—
Kreditne delnice, 160 gld.	672:—
London vista	240:07½
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	117:35
20 mark	23:44
20 frankov (napoleonidor)	19:06
Italijanski bankovci	93:40
C. kr. cekini	11:30

Meteorologično poročilo.

Fitila nad morjem 306 2/3 m, srednji vzhodni tlak 736,0 mm

Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm.	Tempe- ratura po Celsiju	Vetereci	Nebo	Padačina v 24 urah
4. 9. zveč.	733:1	11:6	sr. jzah.	jasno	
5. 7. zjutr.	736:3	8:0	sl. szah.		10
2. popol.	735:6	9:5	sl. svzh.	oblač.	

Srednja včerajšnja temperatura 13:1, normala: 7:5°

Zahvala. 433 1—1

Prečastiti duhovščini, potem gospodom pevcem za ganljivo petje, ter sploh vsem obilnim udeležnikom o priliki pogreba ranjkega gospoda

MATIJA TORKAR-JA,

župnika v pokoju

izrekamo tem potom najsrčnejšo zahvalo.

Na Rakj, 3. aprila 1902.

Žalujoči ostali.

Zahvala. 428 1—1

Ker nam je nemogoče, da se vsakemu posamezno zahvalimo za nebrojne dokaze ljubeznivega sočutja ob smrti in za časa boleznih naše predrage nepozabne hčerke oziroma sestrice gospice

FINI WURNER,

učenka gospodinj. šole v Mariboru

izrekamo tem potom vsem tistim, ki so se na katerikoli način spomnili ljube ranjke, kakor tudi za prekrasne vence, za mnogobrojno spremstvo k zadnjemu počitku. Nadalje zahvaljujemo iskreno č. g. duhovščini, g. uradnikom, meščanski gardi, gđc. učiteljam, dekletam »Marijine družbe« in gos-podom pevcem za k srcu segajočo žalo-stinke pred hišo in ob odprtem grobu.

Vsem še enkrat našo najsrčnejšo za-hvalo.

Žalujoči ostali.

Mednarodna panorama

umetni zavod I. vrste,
v pritličju meščanske hiše.
Vhod s Pogačarjevega trga.
Ljubljanska umetna razstava I. vrste.
Fotoplastiška potovanja po celem svetu v
popolni istini.

Danes v soboto dne 5. apr. zadnja razstava:

Potovanje v Habano in St. Sebastijan.

Od nedelje 6. do 12. aprila razstavljeno je:

JERUZALEM

Znameniti kraji svete dežele.

Odprto vse dni, tudi ob nedeljah in praznikih, od
9. zjutraj do 9. zvečer. 430 1-1

VABILO

na

I. redni občni zbor

„Vzajemne zavarovalnice proti požarnim škodam in poškodbi cerkvenih zvonov v Ljubljani“

kateri se bode vršil

dne 28. aprila 1902

ob 2. uri popoldne

v društvenih prostorih (Medjatova hiša v Ljubljani)

Dnevni red:

1. Računsko poročilo nadzorništvu.
2. Poročilo revizorjev.
3. Letni račun in bilanca.
4. Odobrenje računa in bilance.
5. Dopolnilna volitev 5 članov v nadzorništvu.
6. Slučajnosti.

383 2-2

Nadzorništvu.

VABILO

k

III. občnemu zboru

„Hranilnice in posojilnice na Gojzdu, registr. zadruga z neomejeno zavezo“,

ki se bode vršil

v nedeljo, dne 13. aprila 1902,

ob 3. uri popoldne

v župnišču na Gojzdu.

Dnevni red:

1. Potrjenje letnega računa.
2. Izvolitev načelstva in nadzorstva.
3. Slučajnosti.

327 1-1

Odbor.

VABILO

na

VII. redni občni zbor

„Hranilnice in posojilnice v Blokah, reg. zadruga z neomejeno zavezo“

kateri se bode vršil

v nedeljo dne 20. aprila 1902

ob 3. uri popoldne

v zadružnih prostorih pri Fari.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Potrjenje računa za l. 1901.
3. Volitev načelstva in nadzorstva.
4. Slučajnosti.

K obilni udeležbi vabi

335 1-1

Odbor.

Katoliška Tiskarna

prilaga raznovrstne

vizitnice

po nizki ceni.

VABILO

na

III. redni občni zbor

„Kmetijskega društva v Blokah, registr. zadruga z omejeno zavezo, ki bode

v nedeljo dne 20. aprila 1902

ob 4. uri popoldne.

v zadružnih prostorih pri Fari.

Vspored:

1. Por. čilo načelstva in nadzorstva.
2. Potrjenje računa za l. 1901.
3. Volitev načelstva in nadzorstva.
4. Slučajnosti.

K obilni udeležbi uljudno vabi

434 1-1

odbor.

Luskinasto-oklopna barva

je uporabljiva za okrasje, preprečuje rjo, daje lep kovinski lesk. Sosebno priporočljiva za prevlako predmetov, kateri trpijo vsled vremena, n. pr. mostovi, železne konstrukcije, konstrukcije pod vodami, vrtno ograje, strešice nad prodajalnici, shrambe za plinove zvončke, železne predmete sploh itd. Edina prodaja za Kranjsko pri tvrdki BRATA EBERL v Ljubljani, Franciskanske ulice. — Vnanja naročila proti povzetju.

Vzorci na zahtevo zastoj. 228 4 12-8

Čisto medicinsko ribje olje.

Doželna lekarna DORSCH pri Mariji Pomagaj

Čubar, Hrvatsko, septembra 1901.

Blag. g. Milan Levstek, lekarnar v Ljubljani.

Iz srca se Vam zahvaljujem za dobru Vašo neprecenljivo dobroto in pristno medicinsko ribje olje, katero že dle časa samo iz Vaše dobro znane lekarne naročam in uporabljam za sebe in svojo rodino sigurnim učinkom. Isto je prijetnega ukusa in lahko prebavljivo. Prosim, pošljite mi zopet šest steklenic za 2 gl. 50 kr. 1172 18

Pozdravljam in ostajam Vam udati

Anton Ožbolt, trgovec in posestnik.

Steklenica 50 kr., dvojna steklenica 1 gl. Zaloge vseh znanih preizkušenih domačih zdravil, homeopatičnih zdravil, specialitet, kirurških priprav in obvez, najfinjših parumov, medicinskih in toaletnih mil. — Medicin. cognac, pristno somatone krepilno vino. — Malaga, marsala, sherry, vsakevrstni čaj itd. itd.

Razpošilja vsak dan z obratno pošto dež. lekarna pri Mariji Pomagaj

Mr. Ph. M. Leusteka v Ljubljani.

Resljeva cesta št. 1., poleg mesarskega mosta.

Velikanska pesa

Kraški zgodnji grah in pritlikovec kakor tudi zanesljivo kaljiva vsakovrstna semena pri

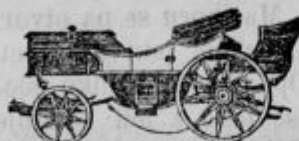
Petru Lassnik-u v Ljubljani

Marijin trg št. 1 276 11-8

Edina zaloge na Kranjskem

Bogato svojo zalogo

najnovejše izvršenih vsakovrstnih

VÓZ

priporočam prečistiti duhovščini in slavnemu občinstvu ponizki ceni.

Stare, obrabljene vozove jemljem v račun, ter sprejemljem vsa v mojo stroko spadajoča popravila po najnižji ceni.

Peter Keršič

299 8

zaloga in tvornica vóz v Šiški pri Ljubljani.

!! „Češčena Kraljica“ !!

15 Marijinih pesmi za mešan zbor, solo in orglje, zložil

Ign. Hladnik, op. 45.

Partitura in 4 glasi 3 K, posamezni glas 30 vin., poštnina 10 vin.

! „Ave“ !

17 Marijinih pesmi za mešan zbor solo in orglje, zložil

Ign. Hladnik, op. 25, drugi natis.

Cena partituri 2 K.

Dobiva se v Katoliški tiskarni in pri Schwennerju v Ljubljani ter pri skladatelju v Novem mestu, Dolenjsko.

Sveta zadnja večerja,

slika, 370 cm dolga in 150 cm visoka, se prodá za zmerno ceno. 410 3-2

Več se izvê v Ljubljani, Sv. Jakoba trg št. 2, I. nadstropje, na desni.

Za večnost!

New-York in London nista priznala niti evropski celini ter je bila velika tovarna srebrnine prisiljena, oddati svojo zalogo zgolj proti majhnemu plačilu delavnih moči. Pochlašen sem izvršiti ta nalog. Pošiljam torej vsakomur sledeče p edmete le proti temu, da se mi povrne glđ. 6-60, in sicer:

- 6 komadov najfinjših namiznih nožev s pristno angleško klinjo;
- 6 kom. amer. pat. srebrnih vilic iz enega komada;
- 6 kom. amer. pat. srebrnih jedilnih žilo.
- 12 kom. amer. pat. srebrnih kavni žilo;
- 1 kom. amer. pat. srebrna zajemalica za juho;
- 1 kom. amer. pat. srebrna zajemalica za mleko;
- 6 kom. ang. Viktorija čašič za podklado;
- 2 kom. efektnih namiznih svečnikov;
- 1 kom. cedilnik za čaj;
- 1 kom. najfin. sipalnica za sladkor.

42 komadov skupaj samo glđ. 6-60

Vseh teh 42 predmetov je poprej stalo glđ. 40 ter jih je moči sedaj dobiti po tej minimalni ceni glđ. 6-60. Američansko patent srebro je skozi in skozi bela kovina, ki obdrži bojo srebra 25 let, za kar se garantuje. V najboljši dokaz, da leta inserat ne temelji na

nikakšni slepariji

zavezujem se s tem javno, vsakemu, kateremu ne bi bilo blago vseč, povrniti brez zadržka znesek, in naj nikdo ne zamudi ugodne prilike, da si omisli to

krasno garnituro, ki je posebno prikladna kot ženitovanjsko in priložnostno darilo.

kakor tudi za vsako boljše gospodarstvo.

Dobiva se edino le v 136 5-2

A. HIRSCHBERG-a

eksportni hiši američanskega patent. srebrnega blaga na Dunaju, II., Rembrandstr. 19 I.

Pošilja se v provincijo proti povzetju, ali če se znesek naprej vpošlje.

Pristno le z zraven natisnjeno varstveno znamko. (Zdrava kovina.)

Izveleček iz pohvalnih pisem:

Pilis, 24. avg. 1896. (Pešt. komitat.)

Vaše blagorodje!

Sem zelo zadovoljen z garnituro. Prosim pošljite moji svakinji baronici Nyary roj. Somogyi v Szente tri take garniture

baron Julij Nyary.

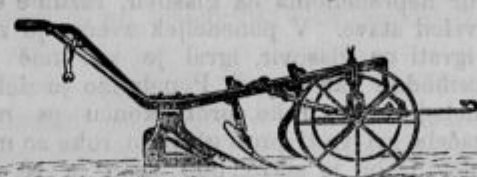
Gradec, 13. jun. 1897.

Z Vašo amer. patent. srebrno zbirko sem zelo zadovoljen. Priporočal bom Vaše blago svojim znancom.

S spoštovanjem Ant. Marx, c. kr. policijski uradnik.

S patent. srebrno garnituro sem prav zadovoljen; prosim še za štiri take garniture. — Evdij Gassner, župnik v uradu Jenesian pri Bolzanu, Tirolsko.

Kdor rabi za spomlad

en dober plug, naj si ogleda naše jeklene pluge, katerih ni potreba nič držati, — za orati so veliko lažji in trpežnej kakor navadni plugi.

Vsakdo dobi plug na poskušnjo

in ga lahko vrne, če mu ne ugaja.

Znano dobra in lahko tekoča vratila, mlaticnice, slamoreznice, čistilnice, mlince za žito s kameni, mlini in stiskalnice za sadje in grozdje, vse vrste trombe in cevi za vodovode itd. v veliki izbiri v zalogi.

Samo blago prve vrste

Traverze, železniške šine in vse potrebščine za stavbo dobi se po jako nizki ceni in točni postrežbi pri 275 6-6

Karol Kavšeka naslednik Schneider & Verovšek

trgovina z železnino na debelo in drobno in zaloga poljedelskih strojev

Ljubljana, Dunajska cesta 16.

Služba nadzornika

oddaje se pri neki domači zavarovalni družbi za življenje, nezgode in jamstvo sposobnemu nadzorniku za zunanjo službo proti stalni plači in proviziji.

Oziralo bode se le na prosilce, kateri so že dalje časa poslovali v teh strokah. — Ponudbe s priporočili naj se pošljejo upravnistvu „Slovenca“ pod šifro „1902“. 431 1-1

LINIMENT. CAPSICI COMP.

Iz lekarne Richter-jeve v Pragi, pripoznano izvrstno bolečino olajšujoče mazilo je dobiti steklenica po K — 80, K 1-40 in K 2- — v vseh lekarnah. Zahteva naj se to 1162 28-19

sploh priljubljeno domače zdravilo

vedno le v izvornih steklenicah z našo varstveno znamko „sidro“ iz Richter-jeve lekarne ter sprejme iz previdnosti le v steklenicah s to varstveno znamko kot pristni izdelek.

Richterjeva lekarna pri zlatem levu v Pragi, I. Elizabethstrasse 5.

Tovarna pečij in raznih prstenih izdelkov

Alojzij Večaj

Ljubljana, Trnovo, Opekarska cesta, Veliki strdon št. 9

priporoča slav. občinstvu in preč. duhovščini svojo veliko zalogo barvanih prstenih

pečij in štedilnih ognjišč

kot: rujavih, zelenih, belih, modrih, sivih, rumenih itd., kar najbolj trpežnih in po modernih modelih izdelanih. Cene nizke. 36 52-13

Lastni izdelek.

Ceniki franko in brezplačno.

Ana Rupnik,

Sv. Petra cesta št. 13,

se uljudno priporoča prečistiti duhovščini in slavnemu občinstvu

za izdelovanje umetnih cvečlic, vencev, šopkov itd.

po primerni ceni. 357 3-3

J. N. Potočnik,

krojaški mojster

v Ljubljani, Sv. Petra nasip št. 2

se priporoča prečast. duhovščini v

izdelovanje

duhovenske obleke in talarjev

po najnovejšem kroju in po nizkih cenah. 185 8-8

Matko Arko

trgovec v Ljubljani (semeniščno poslopje)

priporoča največjo zalogo

otročjih vozičkov

od glđ. 3-50 do najfinjših angleških.

Nadalje žimo in morsko travo za matrace, košarice, jerbace, škafe itd. po najnižji ceni. 362 5-3

Podpisana ima v zalogi najraznovrstnejše trpežno, krasno
**blago za bandera, baldahine, raznobarvne
plašče, kazule, pluviale, dalmatike, ve-
lume, albe, koretelje, prte** itd

sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevzema
tudi vezenje, prenovljenje stare obleke in vsa popra-
vila. — Izdeluje ročno in pošteno po najnižji ceni
bandera in vse drugo obleko.

Prečastite gospode prosim, da se blagovolé pri naročilih
ozirajo na domačo trdko ter ne uvažujejo tujih trdk, dru-
štva in potujočih agentov.

Zagotavlja hitro in najpoštenjejšo postrežbo in najnižjo
ceno, zadržuje, da bode hvaležna tudi za najmanjšo naročilo.
Najodličnejši spoštovanjam se priporoča 566 52 44

Ana Hofbauer,
imejteljica zaloga cerkvene obleke, orodja in posode
v Ljubljani, Wolfsove ulice 4.

Št. 12360.

437 1-1

Razglas.

V ponedeljek dne 7. aprila letos dopoldne ob 10. uri vršila se bode v
tovornem skladišču tukajšnje postaje južne železnice

prostovoljna javna dražba 5 vagonov koruze

proti gotovi plači.

Koruzo prodala se bode za vsako ceno.

Dražbeni pogoji naznanili se bodo kupcem pred pričetkom dražbe.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,
dne 4. aprila 1902.

Št. 10.823.

432 2-1

Volitveni razpis.

V smislu § 17. občinskega volilnega reda za deželno stolno mesto Ljubljano, daje
se na znanje, da se bodo letošnje dopolnilne volitve v občinski svet vršile v veliki
dvorani „Mestnega doma“ na Cesarja Jožefa trgu in bode volil:

dne 21. aprila III. volilni razred;

dne 23. aprila II. volilni razred;

dne 25. aprila I. volilni razred;

vselej od osmih zjutraj do ene popoldne.

Tretji in drugi volilni razred bode ta volila v dveh oddelkih in pripadajo
prvem oddelku volilci od A—L, ki bodo imeli dohod po stopnjicah ob Stre-
liških ulicah, drugemu oddelku pa volilci od M—Ž, ki bodo imeli dohod po stopnjicah
nasproti mestni lednici.

Ako bode treba ožje volitve, vršila se bode dan po prvi volitvi, to je dne 22.,
oziroma 24. in 26. aprila t. l. ravno tam kot prvotna volitev in tudi od osmih zjutraj do
ene popoldne.

Iz občinskega sveta izstopijo letos nastopni gospodje občinski svetovalci, in sicer
izmed izvoljenih:

a) iz III. volilnega razreda:

Jakob Dimnik, Ivan Kenda, Josip Prosenc, Ivan Tostl, Josip Turk;

b) iz II. volilnega razreda:

Anton Gorše, dr. Lovro Požar, Anton Svehak;

c) iz I. volilnega razreda:

dr. Karol Vitex Bleiweis, Fran Grošelj.

Med letom je umrl občinski svetovalec, c. kr. notar **Ivan Gogola**, ki je bil
l. 1900. v I. volilnem razredu izvoljen na dobo treh let, in se je odborništvu odpovedal
občinski svetovalec, odvetnik **dr. Matija Hudnik**, ki je bil tudi v I. volilnem razredu
izvoljen lani za dobo treh let.

Voliti bo torej v III. razredu pet, v II. razredu tri in v I. razredu štiri občinske
svetovalec in sicer v III. in II. razredu vseh osem na dobo treh let, v I. razredu pa dva
na tri leta, po enega na dve in eno leto.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 22. marca 1902.

Otvoritev pleskarskega obrta.

Slavnemu p. n. občinstvu in preč. duhovščini v Ljubljani in na deželi uljudno naznanjam,
da z dnem 7. aprila letos otvorim

v Gosposkih ulicah šte. 10

ново pleskarsko delavnico.

Zahvaljujoč se za obilno zaupanje, ki se mi je doslej izkazovalo kot mnogoletnemu poslovdji
pleskarske trdk **J. Cotman** v Ljubljani, prosim, da se mi isto tudi nadalje rakloniti blagovoli
kot samostojnemu obrtniku.

Zagotavljam vse p. n. naročnike, da jim bodem vselej postregel s solidnim in trpežnim delom
po najnižji ceni. Velepoštovanjam

436 1

Anton Oforepec,
pleskar, lakirar in napisni slikar v Ljubljani.

Marija Sattner,

Ljubljana, Dunajska cesta št. 19, II. stop., II. nadstr. (Medijatova hiša),

se priporoča prečastiti duhovščini za

izdelovanje cerkvenih paramentov.

Izdeluje cele ornate, kazule v vseh liturgičnih barvah, pluviale, obhajilne burze,
stole in vse za službo božjo potrebne stvari, priproste in najfinije, kakor se glasi naročilo, v svil-
natem in zlatem vezenju. — Izdeluje tudi bandera in baldahine ter izvršuje vsako-
vrstno cerkveno perilo iz pristnega platna. Vporablja samo dobro blago, cene po možnosti
nizke, zagotavlja trpežno, vestno delo in hitro postrežbo. Prenovljenje starih paramentov tudi rado-
voljno prevzame.

704 25

IGNACIJ ČAMERNIK,

kamnosek v LJUBLJANI,

Komenskega ulice št. 28,

se priporoča prečastiti duhovščini in slav. občinstvu v vsa v kamnoseški
obrt vstevajoča se dela, bodisi umetno cerkvena ali stavbinsko-
strokovnjaška. — Največja zaloga najrazličnejših

nagrobni spomenikov

iz vseh vrst marmorjev, katere prodaja po izredno nizki ceni.

Opozarja tudi, da so le edino pri njem kupljeni grobni okviri trpežni
trpežni proti vplivu vremena. za kar jamči.

438 6-1

Prečastito duhovščino in spoštovane naročnike prav uljudno obveščamo,
da bode že nad 100 let tu v Prešernovih (Slonovih) ulicah poslujoča
svečarska trdk

361 3-3

Fr. Schupentz

tudi nadalje poslovala v isti ulici št. 7 v Perlesovi hiši, kamor se bode
dne 15. aprila preselila radi demoliranja dosedanjega poslopja.

Za dosedanje naklonjenost se iskreno zahvaljujoč prosi ista nadaljnega blago-
hotnega upoštevanja, ter zagotavlja enako rečno in ceno postrežbo kot doslej.

Zaloga šivalnih strojev

JAN. JAX v Ljubljani,

Dunajska cesta št. 17.

Zastopnik
izvrstnih „Dürkopp“- in
„Waffenrad“ koles.

Najboljša

kavina primes

je in ostane

Tschinkel-na kavini zdrob

iz

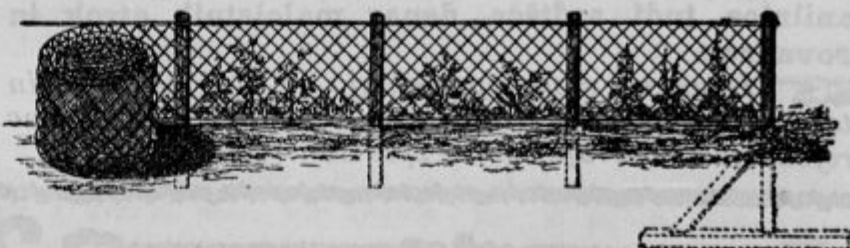
Ljubljane.

128 10-10

KAROL ZUPANČIČ

Jurjevica pri Ribnici, Kranjsko.

izdelovatelj žičnih (dratenih) tkanin ter pletenin in trgovina
s sitarskim, rešetarskim in lesenim blagom. 310 12-4

priporoča slavnemu p. n. občinstvu svoje pletenine in žice,
pletene s strojem po uzočih, za ograjo gozdov in vrtov, za fazanerije, kur-
nike, golobnjake; mreže za presejanje gramoza in peska. — Izdeluje in ima
veliko zalogo medene, pocinjene in železne tkanine za stroje, mline, okna,
line, kleti; mesne sitnice, prožne posteljne mreže (Drahtmatratzen) v raznih veli-
kostih, raznovrstna sita, rešeta za tovarne in mline, kape za ogrebanje čebel, po-
krivala za jedila, razno leseno (suho) robo itd. po najnižji ceni.

Ceniki na zahtevanje brezplačno.

Bivši sekundarij deželne bolnišnice in asistent porodniškega in ženskega oddelka

dr. med. Ivan Oražen

ordinira dopoldne od 1/9. do 1/10. ure in popoldne od 2. do 3. ure

405 3-2

v Ljubljani,

Wolfve ulice šte. 12, I. nadstropje.

Bogato svojo zalogo
najnovejše izvršenih
konjskih oprav

priporočam preč. duhovščini in
slav. občinstvu po znižani ceni.
Dalje tudi

jermena
za različne stroje.

Stare obrabljene konjske oprave jemljem v račun, ter sprejemljem vsa v
mojo stroko spadajoča popravila po zelo nizki ceni.

389 (3-2)

Ljubljana,
Prešernove ulice št. 5.

Josip Stupica,
jermenar in sedlar.

„ANDROPOGON“

(Iznajditelj P. Herrmann, Zgornja Poljskava)

je najboljša, vsa pričakovanja prekašajoča sredstvo za rast
las, katero ni nikako sleparstvo ampak skozi leta z nena-
vadnimi vspehi izkušena in zajamčeno neškodljiva tekočina,
ki zabrani izpadanje las in odstrani prahaje.
Značilno je, da se pri pravilni rabi že čez 4 do 5 ted-
nov opazi močna rast las, kakor tudi brade, in imajo novo
zrasli lasje pri osivelih zopet svojo nekdanjo naravno brado.
Mnogoštevilna priznanja. Cena steklenice 3 krone.
Dobi se v vseh mestih in večjih krajih dežele.

Glavna zaloga in razpošiljatev v Ljubljani

pri gospodu 274 (6)

Vaso Petričič-u.

V zalogi imajo tudi gg. E. Mahr in U. pl. Trnkóczy v
Ljubljani, A. Rant v Kranji, in lekarna „Pri angelju“
v Novem mestu.

Preprodajalec popust.

Stanje hranilnih vlog:
15 milijonov K.

Rezervni zaklad:
okroglo 350.000 K.

Mestna hranilnica ljubljanska na Mestnem trgu zraven rofovža

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne
in jih obrestuje po 4% ter pripisuje nevzdignjene obresti vsa-
cega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vložnih obresti plačuje
hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega
zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim
premoženjem in vso svojo davčno močjo. Da je var-
nost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to
hranilnico tudi sodišča denar maloletnih otrok in
varovancev.

Denarne vloge sprejemajo se tudi po pošti in
potom c. kr. poštne hranilnice. Poštno-hranilnične
sprejemnice dobivajo se brezplačno.

21 (15)

Predtiskarija.

Franja Meršol

v Ljubljani, Mestni trg št. 18

priporoča svojo bogato zalogo

pričetih in izvršenih ženskih ročnih izdelkov, vsako-
vrstnih, jako ličnih vezenin, krojaških potrebščin ter
raznega drobnega blaga — vse po zelo zmernih cenah.
Monogrami in risarije se v poljubnih barvah in slogih
uvezujejo na vsakršno blago.

18 16

Zunanja naročila se izvršujejo točno in ceno.

Predtiskarija.

Domača umetalna steklarija Avg. Agnola v Ljubljani, Dunajska cesta 9

poleg „Fligovca“

se priporoča prečast. duhovščini in cerkvenim predstojništvom v naročila za izdelovanje
cerkvenih oken in vrat, vdelanih s katedralnim steklom ali s
svinoem obrobljenim belim ali barvenim steklom,

s steklom z umetno slikarijo

strokovnjsko dobro, zija čeno in trpežno izvršeno v lastni delavnici, od najpriprostejšega do najfinjšega

Št. 50/Z.

Spričalo,

s katerim podpisani potrjuje, da je velečislana
tvrdka za stavbeno in umetno steklarstvo
AVGUST AGNOLA v Ljubljani, v polnem in
lepem soglasju s gotško arhitekturo, izvršila
prav pohvalno steklarska dela v novi župni in
dekanjski cerkvi v Šmartnem pri Litiji.

Okenj 32, v raznovrstnih gotških oblikah,
slikanih umetno na steklo v okusnih okrasnih,
strogo po gotških pravilih, v barvah nežno-svitlih
in ne vpljočih — svedoči jasno, da smo dobili
Slovenci v gosp. Avg. Agnola tudi v tej stroki
spretnega, domačega umetnika, kateremu s
mirno vestjo zaupamo slična dela.

V prepričanju, po ostalih ofertah za to delo,
se vestno zatrjuje, da so cene gosp. Avg. Agnola
prav zmerne. Priporoča se kar najtopleje vsem
posebno pa onim cerkvenim predstojnikom,
kateri razpolagajo sicer s malimi sredstvi, pa
bi oskrbeli radi svojim cerkvam kaj lepega.

Župni urad v Šmartnem pri Litiji
dne 9. februarja 1901.

Ivan Lavrenčič,
župnik in dekan.

Prevzema tudi vsa stavbinska steklarska dela ter priporoča svojo izborna
zalogo vsakovrstnega steklarskega blaga.

737 52-36

Tehnični urad.

Zaloga strojev in železja.

Ustanovljeno

SCHNABL & Co., TRST.

v letu 1877.

Zastopstvo in zaloga vzorcev:

Ljubljana, Dunajska cesta šte. 32.

Glavni zastop železja in tovarniških strojev.

Naprava obrtnih podjedb vsake vrste.

Instalacija strojev in parnih kotlov.

Motori na plin, bencin in petrolej sestava „Otto“. Motori na plin in vodno moč.
Naprave električne luči. Napeljave električne moči. Vodne naprave itd. Naprave
za centralne kurjave in ventilacije. Naprave kopališč, klosetov itd.

Zaloga cevij za vodo plin in par.

Materijal za stavbišča.

Stroji vseh vrst. Vodne sesalke vseh sestavov. Odri za stroje in kotle. Pripadki.
Kovine. Predmeti iz gome. Železne traverze in koleza. Cement „Portland“ in
„Roman“. Olje za koleza in masti.

V obče vsi predmeti za obrtna podjetja.

Tvrdka je izvršila dosedaj nad 200 obrtnih naprav, med kojimi:

- 14 žag za obdelovanje lesa in pripravljanje
- dog.
- 36 vódnih napeljav.
- 17 tiskarn in kamnotiskarn.
- 13 mehaničnih delavnic.
- 31 podjetij za čiščenje in pečenje kave.
- 7 naprav za izdelovanje praha proti mrčes-
som in drog.
- 16 naprav za kurjenje z gorko vodo in s
parom.
- 12 sladličarn, pekarn, tovarn za biškot in
konfete.
- 32 napeljav električne luči.

- Kakor tudi: Tovarne za kože.
- Tovarne za obleko itd.
- Perilnice in predilnice.
- Tovarne za parafin in cerezin.
- Tovarne za sardine.
- Mline.
- Podjetja za napravljanje soli.
- Tovarne za izdelovanje zamaškov.
- Stiskalnice olja.
- Naprave za vodno silo.
- Tovarne za šumeče vode.
- Distilerije.
- Podjetja za čiščenje in nakladanje žita.

V ta namen je bilo postavljenih 161 motorjev za plin in petrolej in
65 parnih strojev.

330 8-4

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanja za zgube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanj-
šega dobitka. — Promese za vsako žrebanje.
Kulturna izvršitev naročil na borzi.

Menjarična delniška družba

„MERCUR“

I., Wolfzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih
stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih
vrednostnih papirjev in vestni nasveti za dosego kolikor
je mogoče visokega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih
glavnih.

134 32